

Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava

Fakulta bezpečnostního inženýrství

Katedra ochrany obyvatelstva

Informování obyvatelstva v obci Kralice na Hané

Student: Barbušínová Adéla

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Alena Šplíchalová, Ph.D.

Studijní program: Ochrana obyvatelstva a krizový management

Termín odevzdání bakalářské práce: 19. 4. 2024

Anotace

Tato bakalářské práce se zabývá informováním obyvatelstva v obci Kralice na Hané. První část práce je zaměřena na studium obecných principů a teoretických aspektů v rámci informování a varování obyvatelstva v České republice spolu s představením Jednotného systému varování a vyrozumění. Následně práce přechází k popisu území v obci Kralice na Hané s důrazem na existující problém nelegální skládky odpadů. Další část je věnována tvorbě systematického dotazníku, který analyzuje dosavadní stav informovanosti obyvatelstva o existenci nezákonné skládky v obci a opatření ochrany obyvatelstva. Na základě získaných poznatků a doporučení z průzkumného šetření je sestaven informační leták, který obsahuje veškeré důležité informace o nelegální skládce a podporuje tak zlepšení informovanosti občanů městyse Kralice na Hané.

Klíčová slova: Varování a informování obyvatelstva; Jednotný systém varování a vyrozumění; nelegální skládka

Annotation

This bachelor thesis deals with informing of the population in the village of Kralice na Hané. The first part of the thesis is focused on the study of general principles and theoretical aspects of informing and warning the population in the Czech Republic together with the introduction of the Unified Warning and Notification System. Then the thesis progress to the description of the area of the municipality of Kralice na Hané. With emphasis on the existing problem of illegal waste landfill. The next part devoted to the development of a systematic questionnaire which analyses the current state of awareness of the population about the exist of an illegal landfill in the municipality and measures to protect the population. Based on the findings and recommendations from the survey, and information leaflet is complete which contains all important information about the illegal landfill and supports the improvement of the awareness of the citizens of the municipality of Kralice na Hané.

Key words: Warning; Informing; Alert System; Illegal Landfill

Poděkování

Tímto bych chtěla vyjádřit své poděkování Ing. Aleně Šplíchalové, Ph.D. za odborné vedení a cenné rady poskytnuté při zpracování mé bakalářské práce. Rovněž chci poděkovat všem osloveným zaměstnancům obecního úřadu Kralic na Hané za veškeré poskytnuté informace. Ráda bych také poděkovala respondentům, kteří ochotně vyplnili dotazník, jenž poskytl zdroj dat pro mou bakalářskou práci. V neposlední řadě děkuji i své rodině za veškerou podporu během mého studia.

„Opakování je matkou studia.“ **REPETITIO EST MATER STUDIORUM.**

- latinské přísloví

Obsah

Úvod	6
1 Současný stav řešené problematiky	7
2 Informování obyvatelstva	8
2.1 Informování obyvatelstva před mimořádnou událostí a krizovou situací.....	8
2.2 Informování obyvatelstva během mimořádné události a krizové situace	9
3 Varování obyvatelstva	10
3.1 Tísňové informování obyvatelstva.....	11
3.2 Náhradní způsoby varování obyvatelstva	12
4 Jednotný systém varování a vyrozumění.....	13
4.1 Systém selektivního rádiového navěštění	13
4.2 Koncové prvky varování.....	14
4.2.1 Rotační sirény	15
4.2.2 Elektronické sirény	15
4.2.3 Místní informační systém	16
4.2.4 Verbální informace	18
5 Popis území městyse Kralice na Hané.....	20
5.1 Problematika nelegální skládky v obci Kralice na Hané	21
5.2 Informování a varování obyvatelstva v Kralicích na Hané	25
5.3 Informování obyvatelstva o nelegální skládce v obci Kralice na Hané.....	27
5.4 Vyhodnocení dotazníkového šetření.....	28
5.5 Doporučení pro zlepšení současné situace.....	42
5.6 Návrh informačního letáku	43
Závěr.....	45
Seznam použité literatury	46
Seznam obrázků.....	48
Seznam tabulek.....	50
Seznam příloh.....	51

Seznam zkratek

IZS Integrovaný záchranný systém

MU Mimořádná událost

KS Krizová situace

ORP Obec s rozšířenou působností

HZS Hasičský záchranný sbor

MV Ministerstvo vnitra

GŘ HZS ČR Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky

PČR Policie České republiky

JSVV Jednotný systém varování a vyrozumění

SSRN Systém selektivního rádiového návěštění

MIS Místní informační systém

TJ Tělovýchovná jednota

ObÚ Obecní úřad

Úvod

V dnešní době plné dynamických nečekaných mimořádných událostí a krizových situací je informovanost obyvatelstva klíčovým prvkem pro bezpečnost a celkovou stabilitu komunity. Každodenně jsme vystaveni neustálému toku informací, který nás obklopuje a stává se neodmyslitelnou součástí našeho každodenního života. Rychlé varování a správná informovanost obyvatelstva hrají klíčovou roli v ochraně obyvatel a následně i v ochraně životního prostředí.

Zatímco dobře informovaná společnost má potenciál aktivně přispívat k ochraně životního prostředí, nelegální skládky představují vážnou hrozbu pro ekologii, zdraví obyvatelstva a kvalitu života v obcích. Tyto skládky se často představují jako skrytá hnízda environmentální degradace, kde se odpady nelegálně ukládají bez dozoru či jakékoliv regulace. Nezákonná skládka v Kralicích na Hané je výrazným důkazem tohoto problému, který nejen ohrožuje zdraví místní komunity, ale také narušuje kvalitu jejich života.

Cílem této bakalářské práce je poskytnout užitečný podnět k optimalizaci procesu informování o nelegální skládce a podporu k zvýšení povědomí občanů nejen o této problematice v obci Kralice na Hané, ale i o opatřeních ochrany obyvatelstva. Práce si klade za cíl analyzovat současný stav a také aktivně přispět k zvýšení informovanosti obyvatel, což by mohlo vést k jejich aktivnějšímu zapojení do řešení tohoto ekologického problému, a tím posílit ochranu obyvatelstva a životního prostředí pro budoucí generace.

1 Současný stav řešení problematiky

Tato kapitola bakalářská práce se zabývá rozбором stěžejních dokumentů a legislativou České republiky, které byly použity při orientaci v dané problematice a při psaní této bakalářské práce. Je zřejmé, že dokumenty uvedené v této kapitole se stávají klíčovými pro tvorbu práce a lze tedy tuto kapitolu považovat za základní rešerši dané problematiky.

Zásadní roli v této bakalářské práci hrají dva odborné spisy. V první řadě se jedná o publikaci **Ochrana obyvatelstva** [1], která vnímá ochranu obyvatelstva jako na komplex opatření prováděných k ochraně obyvatelstva, sem spadá i osmá kapitola a tou je Varování a vyrozumění. Tato kapitola se pojí, taktéž s informováním obyvatelstva což je více méně hlavní náplň teoretické části této práce. V druhém případě se jedná o monografii zabývající se problematikou **Ochrany obyvatelstva v kontextu aktuálních bezpečnostních hrozeb** [2]. Ta je rozdělena do tří navazujících oddílů, hlavní část této monografie ovšem tvoří druhý oddíl, který je věnován aktuálním opatřením ochrany obyvatelstva. Mezi tyto opatření je zařazena i sedmá kapitola, která zobrazuje již zmíněnou hlavní náplň teoretické části – Varování a informování. Tato kapitola i více přibližuje JSVV než první publikace [1].

Dalším velmi důležitým souborem zásad pojící se s ochranou obyvatelstva představuje **Zákon o integrovaném záchranném systému** [3] a **Krizový zákon** [4]. Zákon o IZS vymezuje integrovaný záchranný systém, stanovuje složky integrovaného záchranného systému a jejich působnost. V tomto legislativním dokumentu jsou uvedeny definice základních pojmů, které jsou pro tuto bakalářskou práci stěžejní, tj. např. ochrana obyvatelstva a s ním související pojmy varování a vyrozumění. Dále tento zákon určuje i například plnění úkolů a odpovědnosti v oblasti JSVV. Zatímco krizový zákon spíše stanovuje působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků, práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na krizové situace. V tomto zákoně je například obsaženo informování obyvatelstva během krizové situace, ale i zabezpečení varování a informování osob v době krizového stavu.

Posledním důležitým zdrojem pro naopak praktickou část této bakalářské práce je **Dotazníkové šetření** [5]. Nejedná se o žádnou monografii, nýbrž o bakalářskou práci, popisující nejdůležitější aspekty při zpracování dotazníkového šetření. Popisuje jednotlivé kroky při přípravě, tvorbě, analýze a vyhodnocení dat s cílem vytvořit správně strukturovaný dotazník.

2 Informování obyvatelstva

Informování obyvatelstva je důležitou součástí nejen krizového řízení, ale i jeden z prostředků, který zlepšuje ochranu života, zdraví osob a jejich majetku [1]. Informování je komplexní úkol, který vyžaduje koordinaci a spolupráci mezi různými subjekty. Prvním cílem informování obyvatelstva je včasné a srozumitelné poskytnutí informace o hrozící nebo již nastalé MU či KS s možností přijetí vhodných opatření k ochraně života, zdraví, majetku a životního prostředí. Druhým, avšak budoucím cílem je položení důrazu na využívání moderních technologií k objektivnímu a rychlému informování obyvatelstva o možných hrozbách nebo již vzniklých MU a KS. [7]

Povinnosti orgánů krizového řízení v oblasti informování obyvatelstva jsou stanoveny zákonem o krizovém řízení. Orgány krizového řízení jsou povinny informovat obyvatelstvo o hrozícím nebezpečí, informovat o přijatých opatření, organizovat opatření ochrany obyvatelstva a informovat o průběhu či vývoji MU a KS. Společný a koordinovaný přístup orgánů krizového řízení v rámci informování obyvatelstva přispívá k efektivnímu zvládnutí MU a KS. [4]

2.1 Informování obyvatelstva před mimořádnou událostí a krizovou situací

Informování před MU a KS v rámci informování obyvatelstva je vedeno jako preventivní opatření s cílem informovat fyzické a právnické osoby v obci a na území ORP [1]. Celkově mají tedy tyto informace charakter určitého upozornění a výstrahy. Před MU a KS je klíčové zajistit efektivní informování, které provádí obecní úřad obce ve spolupráci s HZS příslušného kraje [3]. Toto informování se zaměřuje na sdělování informací o aktuálním nebezpečí, možném rozsahu ohroženého území, plánovaném čase vzniku hrozby a například i na doporučených zásadách chování pro obyvatelstvo. Taktéž soukromé subjekty, např. zaměstnavatelé jsou povinni informovat své zaměstnance před, ale i během MU a KS v souladu s vyhláškou MV č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva [6]. V zásadě by mělo být veškeré obyvatelstvo informováno, jak se připravit na MU a KS, a jak se během těchto situací chovat.

Celkově by měly být informace sestaveny a přizpůsobeny pro širokou veřejnost. Informování obyvatelstva v obci může probíhat různými způsoby. Například lze předání informace uskutečnit pomocí místního rozhlasu, obecního webu a sociálních sítí, obecního zpravodaje,

veřejných setkání a diskusí, informačních letáků anebo vyvěšením důležitých informací na úřední desce. Informace by měly být poskytovány včas, přesně a stručně, aby obyvatelstvo mohlo učinit rozhodnutí, která jim pomohou ochránit sebe a své blízké.

2.2 Informování obyvatelstva během mimořádné události a krizové situace

Jedná se o proces cíleného a rychlého předání informací o již nastalé situaci, který tak poskytuje systému ochrany obyvatelstva významný nástroj pro komunikaci s veřejností [8]. Obyvatelstvo by mělo být poučeno, popřípadě připraveno na MU a KS a mělo by vědět, jakým způsobem získat informace o vzniklé situaci. Obyvatelstvu se sdělují údaje o zdrojích rizik vzniku MU a KS, činnostech a přípravě IZS na řešení MU a KS, o opatření ochrany obyvatelstva (zejména varování, evakuace, ukrytí, individuální ochrana a nouzové přežití), o sebeochraně a vzájemné pomoci a o organizaci humanitární pomoci [6]. Během MU a KS je tedy klíčové pravidelné poskytování relevantních a aktuálních informací.

V rámci sdělování a předávání informací je důležité, aby obyvatelstvo respektovalo informace z oficiálních zdrojů a rozlišovalo a nerozšiřovalo poplašné, falešné a neověřené zprávy. V průběhu KS je důležité přizpůsobovat komunikaci v závislosti na vývoji události a reagovat na nové informace. Pro předávání zpráv během MU velkého rozsahu a KS lze využít televizní a rozhlasové stanice (ČT 1, ČT 2, ČRo 1 Radiožurnál) s celostátní působností, které má MV – GŘ HZS ČR smluvně zajištěno. Dále lze k informování využít regionální, městské a obecní rozhlas, elektronické sirény a místní informační systémy. Zabezpečení jasných a konzistentních sdělení pomáhá udržet klid a organizovanost v době krize. [1]

3 Varování obyvatelstva

Varování obyvatelstva a informování obyvatelstva jsou spolu úzce spjaty a vytváří tak důležitou součást k podpoře ochrany obyvatelstva. Varování obyvatelstva je souhrnem technických a organizačních opatření zabezpečujících upozornění, a to prostřednictvím orgánů veřejné správy na hrozící nebo již nastalou MU, vyžadující realizaci opatření na ochranu obyvatelstva a majetku [9]. Pokud je systém varování správně nastaven, včetně následného tísňového informování a vyrozumění, napomáhá tak k minimalizaci dopadů MU velkého rozsahu a KS [1]. Zajištění včasného provedení varování a prvotního tísňového informování obyvatelstva je jednou ze základních podmínek úspěšné realizace opatření v rámci ochrany obyvatelstva. To současně umožňuje zahájení efektivní komunikace orgánů krizového řízení s ohroženým obyvatelstvem [2]. Před samotným varováním je nezbytné realizovat vyrozumění složek IZS, orgánů státní správy a samosprávy a dalších institucí v potřebném rozsahu. Proces varování zahrnuje zejména varovný signál, po jehož provedení je neprodleně realizováno informování obyvatelstva o povaze nebezpečí [9].

V rámci prevence před MU a KS je varování obyvatelstva integrováno do připravených plánů konkrétních činností, které jsou součástí havarijního plánu kraje a vnějších havarijních plánů. Tyto plány konkrétních činností zahrnují právě i plán varování obyvatelstva. Struktura tohoto plánu varování obyvatelstva je jasně stanovena a obsahuje [10]:

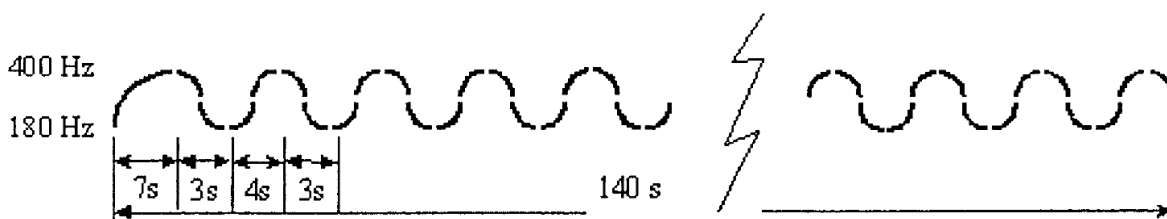
- a) přehled vyrozumívacích center a koncových prvků varování,
- b) způsob varování obyvatelstva o možném vzniku nebezpečí,
- c) varovný signál a jeho význam a náhradní způsob varování,
- d) způsob předání tísňových informací,
- e) způsob informování o ukončení nebezpečí ohrožení a
- f) rozdělení odpovědnosti za provedení varování obyvatelstva.

Varování na úrovni krajů a obecních úřadů ORP zajišťuje HZS příslušného kraje. Orgány obce jsou odpovědné za připravenost obce na MU a na aktivním se podílení v rámci ochrany obyvatelstva [3]. Z této povinnosti vyplývá odpovědnost obecního úřadu a starosty k zajištění varování obyvatelstva na území obce. V době krizového stavu zabezpečuje varování a informování osob nacházející se na území obce taktéž starosta obce [4].

3.1 Tísňové informování obyvatelstva

Podobně jako u varování, jde o jistý souhrn organizačních, technických a provozních opatření zabezpečující bezprostředně po zaznění varovného signálu předání informace o zdroji, povaze a rozsahu nebezpečí a nutných opatření k ochraně života, zdraví a majetku [2]. V rámci porovnání je varovná informace považována za primární a tísňová informace za sekundární [11]. Včasné a správné varování a tísňové informování obyvatelstva je zajišťováno prostřednictvím sítě koncových prvků varování, jde převážně o rotační sirény, elektronické sirény anebo místní rozhlas.

Na území České republiky se pro varování používá jediný varovný signál, a tím je: „Všeobecná výstraha“. Tento signál je vyhlášován pomocí kolísavého tónu sirény, který trvá 140 sekund, a může být opakován až 3× za sebou v přibližně třiminutových intervalech (viz Obrázek 1). V případě elektronických sirén je varovný tón doplněn hlasovou – verbální informací, která specifikuje charakter ohrožení (např. nebezpečí zátopové vlny, chemické nebo radiační havárie). Součástí tohoto sdělení je i výzva k sledování vysílání Českého rozhlasu a České televize pro další doporučení a pokyny. [12]

Obrázek 1) Akustický tvar varovného signálu Všeobecná výstraha. [6]

Po odeznění „Všeobecné výstrahy“ před hrozící nebo již nastalou MU se doporučují dodržovat obecné zásady pro zajištění ochrany a bezpečnosti obyvatel a pro podporu zasahujících záchranných složek. Doporučuje se respektovat informace z oficiálních zdrojů, nerozšiřovat poplašné a neověřené zprávy, varovat ostatní ohrožené osoby ve svém okolí, zbytečně nepřetěžovat telefonní síť, nepodceňovat vzniklou situaci, pomáhat lidem v okolí a uposlechnout pokyny složek IZS a představitelů orgánů státní správy a samosprávy. [12]

K tísňovému informování obyvatelstva se určitým způsobem řadí i plán komunikace s veřejností, který je v rámci plánů konkrétních činností součástí havarijního plánu kraje a vnějšího havarijního plánu. Plán komunikace s veřejností a hromadnými informačními prostředky obsahuje [10]:

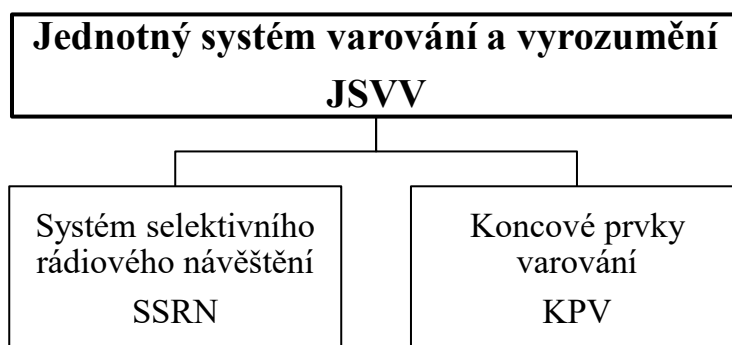
- a) přehled spojení na kontaktní osoby z hromadných informačních prostředků,
- b) texty nebo nahrávky televizních a rozhlasových tísňových informací včetně způsobu zajištění jejich přípravy a aktualizace,
- c) frekvence a náhradní frekvence rozhlasových stanic,
- d) způsob ověření průniku varovných relací,
- e) náhradní způsob pro informování veřejnosti,
- f) formy, způsoby a postupy při poskytování informací obyvatelstvu o skutečném ohrožení a následně přijímaných opatřeních k ochraně obyvatelstva a
- g) organizační a materiální zabezpečení tiskového střediska.

3.2 Náhradní způsoby varování obyvatelstva

Náhradní způsoby varování se realizují pouze když nastane anebo zanedlouho nastane MU, a to v místech, která nejsou dostatečně pokryta varovným signálem anebo nastala porucha sirén [1]. Náhradní způsob varování může provádět obecní úřad po dohodě s místně příslušným HZS kraje [6]. V rámci tohoto zajištění varování obyvatelstva se používají například mobilní elektronické sirény, rozhlasové vozy PČR a HZS ČR, ruční sirény, prostředky vydávající hlasité zvuky (např. zvony a megafony), telefonní zprávy a textové zprávy SMS na mobilní telefony, spojky. Kombinace těchto náhradních prostředků poskytuje efektivní systém varování obyvatelstva v případě MU a KS.

4 Jednotný systém varování a vyrozumění

Klíčový prvek pro sjednocení varování a informování obyvatelstva a částečně i pro vyrozumění představuje jednotný systém varování a vyrozumění (dále jen JSVV) [2]. Pro upřesnění varování představuje předání informace o hrozbě civilnímu obyvatelstvu, a naopak vyrozumění zabezpečuje oznámení informace složkám IZS, orgánům krizového řízení a významným právníkům osobám a podnikajícím fyzickým osobám. JSVV budovaný a provozovaný na území České republiky, je tedy obecně souhrn orgánů a institucí, technologií a organizačně, technických a provozních opatření a vazeb mezi nimi [1]. Odpovědnost za veškeré technické, provozní a organizační zabezpečení v souladu se zákonem o integrovaném záchranném systému má MV – HZS ČR [3]. Systém představuje základ pro rychlou a koordinovanou reakci v rámci včasného varování a vyrozumění před hrozcí nebo již nastalou MU a KS a celkově přispívá svou funkčností k minimalizaci rizik a zlepšení bezpečí obyvatel. Komponenty, ze kterých se JSVV skládá prezentuje následující Obrázek 2).

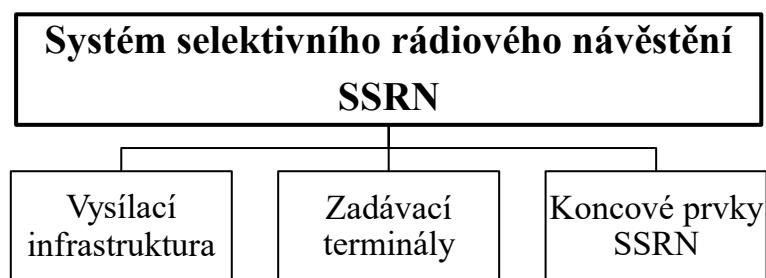

Obrázek 2) Hlavní součásti Jednotného systému varování a vyrozumění. [tvorba vlastní]

4.1 Systém selektivního rádiového návěštění

Jak je uvedeno na Obrázku 2), systém selektivního rádiového návěštění je jednou z klíčových součástí JSVV. Jde o jakousi specifickou infrastrukturu, která umožňuje dálkové ovládání jednotlivých varovných zařízení např. poplachových sirén nebo vysílání krátkých textových zpráv osobám s mobilními telefony či osobními přijímači (pagery) [13]. Systém selektivního rádiového návěštění je neveřejný a plně digitální systém provozován a budován na krajské úrovni, který je určen zejména pro zabezpečení varování a informování obyvatelstva [2].

Základní prvky SSRN jsou znázorněny na Obrázku 3).

Obrázek 3) Schématické znázornění Systému selektivního rádiového návěštění.
[tvorba vlastní]

Síť základnových stanic utváří vysílací infrastruktura, jako jeden ze základních prvků SSRN, která zajišťuje rádiovým signálem pokrytí zájmových oblastí. Z provozního zabezpečení je síť na území České republiky rozčleněna do krajských subsystémů a vytváří tak uzavřený okruh.[2]

Prostřednictvím zadávacích terminálů neboli vyrozumívacích center putují data na realizaci požadavku varování nebo vyrozumění přes přenosové cesty do jednotlivých vysílačů, odkud odesílají pokyn na přijímače koncových prvků SSRN. [13]

Koncové prvky SSRN jsou tedy přijímače, které realizují požadavky na varování nebo vyrozumění prostřednictvím obsažené zprávy ve volání [1]. Koncové prvky v rámci SSRN zahrnují přijímače určené pro ovládání koncových prvků varování a osobní přijímače. Patří sem dálkové ovládání rotačních sirén, elektronických sirén, místní informační systém anebo pagery [2]. Koncové prvky SSRN musí odpovídat technické požadavkům pro koncové prvky varování, které jsou připojeny do JSVV [14].

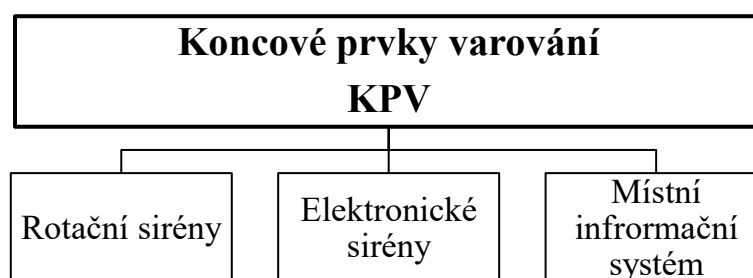
4.2 Koncové prvky varování

Koncové prvky varování jsou zařízení, které dokážou generovat stanovené signály a případně předávat verbální informace pomocí místní anebo dálkové aktivace, a to právě díky již zmiňovanému zadávacímu terminálu (viz kapitola Systém selektivního rádiového návěštění) [1]. V rámci obcí přesahujících pět set obyvatel instaluje koncové prvky varování HZS příslušného kraje. V případě menších obcí má obec možnost koncové prvky varování zřídit na svém území nezávisle sama nebo případně s využitím evropských fondů [13].

Koncové prvky varování musí generovat nejméně čtyři uživatelsky nastavitelné signály. Avšak na území České republiky se pro aktivaci koncových prvků varování využívá celkem tři signálů [1]. Konkrétně jde o **signál č. 1 – Všeobecná výstraha** (podrobnosti viz kapitola

Tísňové informování obyvatelstva), **signál č. 2 – Zkušební tón** (používá se pro zkoušku provozuschopnosti sirén zařazených do koncových prvků varování), signál č. 3 – se nevyužívá, a **signál č. 4 – Požární poplach** (signál pro vyhlášení požárního poplachu a svolání jednotek dobrovolných hasičů) [14]. Časový průběh a kmitočtové charakteristiky jednotlivých signálů jsou uvedeny ve vyhlášce MV č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva.

Podle principu činností lze mezi koncové prvky varování zařadit rotační sirény, elektronické sirény a místní informační systém (viz Obrázek 4) [1]. Dohromady je na území České republiky dálkově spouštěno přibližně 8000 koncových prvků varování, z čehož jsou více než 2/3 rotačních sirén a přibližně 1400 elektronických sirén [13].

Obrázek 4) Schématické rozdělení koncových prvků varování. [tvorba vlastní]

4.2.1 Rotační sirény

Rotační sirény představují nejdéle využívané, a zároveň stále ještě nejrozšířenější koncový prvek pro varování obyvatelstva. Postupně jsou ovšem nahrazovány elektronickými sirénami [2]. Jejich princip fungování spočívá v elektromotoru, kdy je po sepnutí napájení generován zvuk pomocí přesně nastavených lopatek rotoru [13]. Ovládání těchto sirén probíhá na dálku prostřednictvím přijímačů dálkového ovládání a také pomocí místních ovládacích tlačítek [1]. Rotační sirény nesou dvě zásadní nevýhody. Prvním problémem je nemožnost použití sirény při výpadku elektrické sítě a druhým negativem je neumožnění odvysílání dodatečné verbální informace [13].

4.2.2 Elektronické sirény

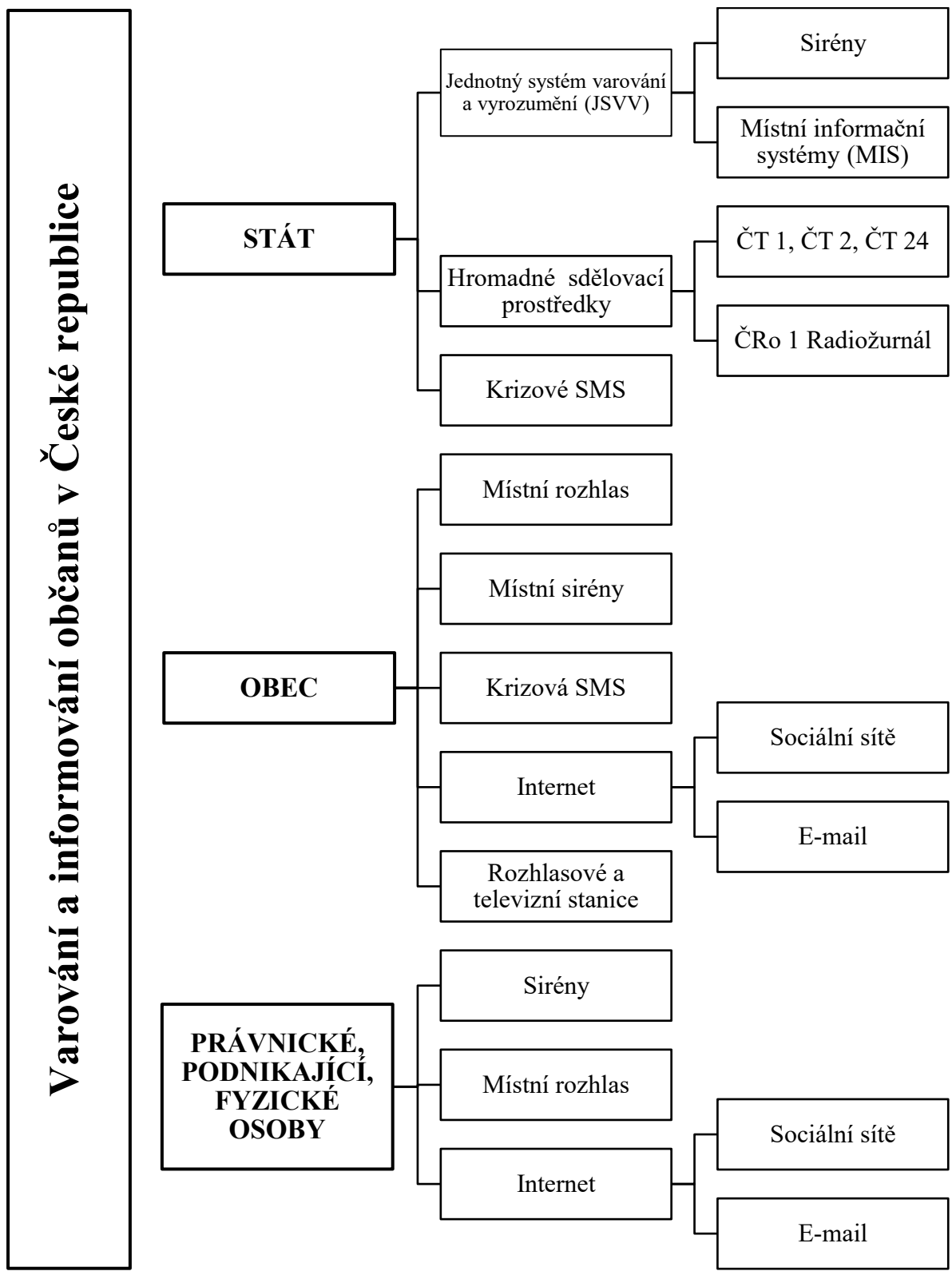
Elektronické sirény představují modernější variantu sirén, sestávající se z řídicí jednotky, zesilovače a reproduktorů, které jsou navzájem propojeny [1]. Elektronické sirény na rozdíl od

rotačních sirén mají schopnost přenášet dodatečnou verbální informaci. Tyto sirény jsou vybaveny záložním napájením, což umožňuje vysílat varovný signál i v případě výpadku dodávek elektrické energie [13]. Elektronické sirény jsou řízeny buďto dálkově anebo místně ovládacími prvky na řídicí jednotce či tlačítkem místního ovládání, které aktivuje spuštění přednastaveného signálu [1]. Vzhledem k finanční náročnosti a silnému zdroji akustického signálu jsou tyto typy sirén prioritně instalovány na místech s vyšším rizikem, jako jsou záplavová území, nádraží nebo zimní stadiony [13].

4.2.3 Místní informační systém

Místní informační systém neboli MIS se využívá především v částech měst mimo zástavbu nebo v obcích vesnického typu, kde je nízká koncentrace osob [2]. Za MIS lze považovat každý místní rozhlas, začleněný do JSVV, který splňuje stejné požadavky jako elektronická siréna [1]. To zahrnuje schopnost udržet provozuschopnost po dobu minimálně 72 hodin, vysílat 4 signály po dobu 140 sekund za 24 hodin a současně vyslat 10 verbálních informací po 20 sekundách za 24 hodin anebo 200 sekund verbálních informací či jednu tísňovou informaci v trvání 5 minut [1].

Obecné možnosti MIS pro informování obyvatelstva a ovládání jsou podobné jako u elektronických sirén. Při výstavbě MIS se často využívají i další zařízení, které rozšiřují možnosti varování. Mezi ně patří například informační panely určené pro neslyšící, které dokážou zobrazit ekvivalent verbální informace, nebo domovní přijímače. Současně jsou do varovného systému integrovány i objekty s vysokou koncentrací osob, jako jsou nákupní nebo zábavní centra. [13]

Obrázek 5) Schéma, které vyobrazuje propojení varování a informování občanů v České republice na úrovni státu, obce a právnických, podnikajících, fyzických osob. [tvorba vlastní]

4.2.4 Verbální informace

Jak už bylo zmíněno v předchozích kapitolách výše, verbální informace je doplňkem signálu generovaný elektronickou sirénou nebo MIS. Veškeré uložené verbální informace v paměti elektronických sirén a MIS mohou být přehrávány buďto po spuštění signálu anebo samostatně. Tato informace trvá krátkou dobu, obvykle do 20 sekund, a je zahájena a ukončena zvukem gongu. Standardní obsah jednotlivých verbálních informací je uveden v Tabulce 1). [2]

Tabulka 1) Výčet verbálních informací spolu s jejich standardním obsahem. [1]

Verbální informace č. 1 „Zkouška sirén“	„Zkouška sirén, zkouška sirén, zkouška sirén. Právě proběhla zkouška sirén. Zkouška sirén, zkouška sirén, zkouška sirén.“
Verbální informace č. 2 „Všeobecná výstraha“	„Všeobecná výstraha, všeobecná výstraha, všeobecná výstraha. Sledujte vysílání českého rozhlasu, televize a regionálních rozhlasů. Všeobecná výstraha, všeobecná výstraha, všeobecná výstraha.“
Verbální informace č. 3 „Nebezpečí zátopové vlny“	„Nebezpečí zátopové vlny, nebezpečí zátopové vlny. Ohrožení zátopovou vlnou. Sledujte vysílání českého rozhlasu, televize a regionálních rozhlasů. Nebezpečí zátopové vlny, nebezpečí zátopové vlny.“
Verbální informace č. 4 „Chemická havárie“	„Chemická havárie, chemická havárie, chemická havárie. Ohrožení únikem škodlivin. Sledujte vysílání českého rozhlasu, televize a regionálních rozhlasů. Chemická havárie, chemická havárie, chemická havárie.“
Verbální informace č. 5 „Radiální havárie“	„Radiální havárie, radiální havárie, radiální havárie. Ohrožení únikem radioaktivních látek. Sledujte vysílání českého rozhlasu, televize a regionálních rozhlasů. Radiální havárie, radiální havárie, radiální havárie.“
Verbální informace č. 6 „Konec poplachu“	„Konec poplachu, konec poplachu, konec poplachu. Sledujte vysílání českého rozhlasu, televize a regionálních rozhlasů. Konec poplachu, konec poplachu, konec poplachu.“

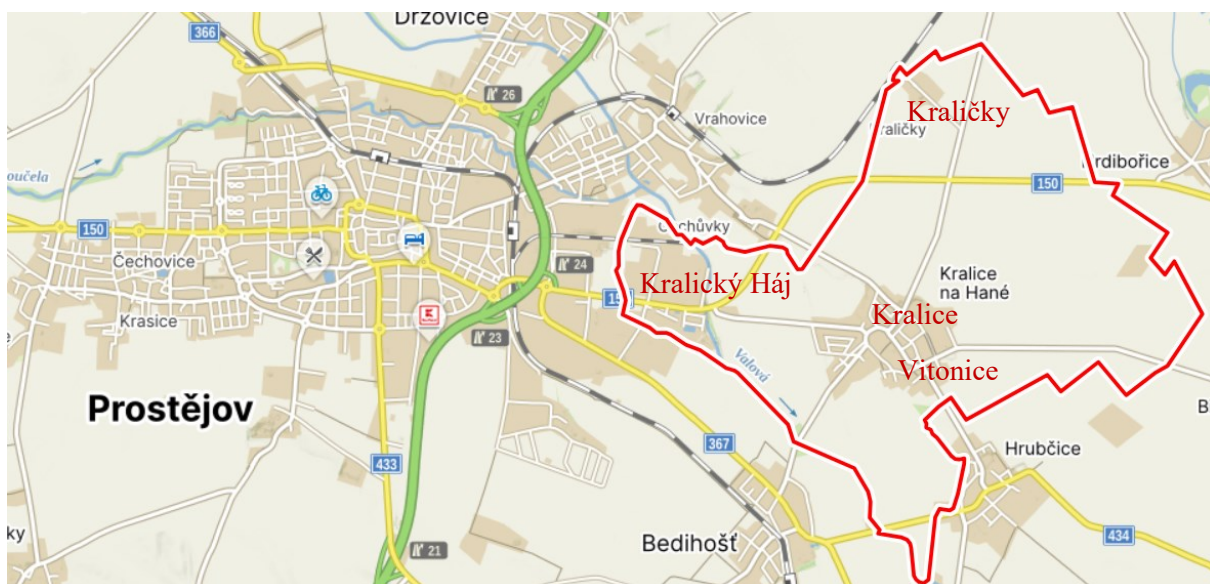
Verbální informace č. 7 „Požární poplach“	„Požární poplach, požární poplach, požární poplach. Svolání hasičů, svolání hasičů. Byl vyhlášen požární poplach, požární poplach.“
Verbální informace č. 8–12	Záloha pro potřeby HZS kraje.
Verbální informace č. 13	„Zkouška sirén, zkouška sirén, zkouška sirén. Za několik minut proběhne zkouška sirén. Zkouška sirén, zkouška sirén, zkouška sirén.“
Verbální informace č. 14	„Zkouška sirén, zkouška sirén, zkouška sirén. Za několik minut proběhne zkouška sirén. Zkouška sirén, zkouška sirén, zkouška sirén.“ (anglicky)
Verbální informace č. 15	„Zkouška sirén, zkouška sirén, zkouška sirén. Za několik minut proběhne zkouška sirén. Zkouška sirén, zkouška sirén, zkouška sirén.“ (německy)
Verbální informace č. 16	„Zkouška sirén, zkouška sirén, zkouška sirén. Za několik minut proběhne zkouška sirén. Zkouška sirén, zkouška sirén, zkouška sirén.“ (rusky)

Pro vysvětlení s varovným signálem „Všeobecná výstraha“ jsou spojeny verbální informace č. 2 až č. 5. Verbální informace č. 6 je vždy používána samostatně. Se signálem „Požární poplach“ je spojena verbální informace č. 7. K signálu „Zkušební tón“ jsou přiřazeny verbální informace č. 1, č. 13, č. 14, č. 15 a č. 16. Tyto informace mohou být v některých případech použity i bez předchozího akustického signálu.

5 Popis území městyse Kralice na Hané

Historie obce Kralice na Hané sahá až do roku 1225, kdy je poprvé zmíněna v listině moravského markraběte Vladislava II. Další zdokumentovaná zmínka o obci pochází z roku 1304, kdy byly Kralice oficiálně povýšeny na městečko. [15] Od roku 2007 do dnešního dne má obec Kralice na Hané status městyse.

Obec Kralice na Hané je, situovaná 5 km východně od Prostějova v okrese Prostějov v Olomouckém kraji, má bohatou historii a pestrú občanskou vybavenost. S přibližně 1700 obyvateli a rozlohou 1267 ha se řadí mezi menší městyse [16]. Kralic na Hané jsou tvořeny čtyřmi základními sídelními jednotky, tj. Kralice, místní část Vitonice, Kralický Háj a Kraličky. Jak je patrné na Obrázku 6), hlavní část Kralice je propojena s Vitonicemi, a vytváří tak jeden celek.

Obrázek 6) Mapový podklad zobrazující Kralice na Hané spolu Vitonicemi, Kralickým Hájem a Kraličky v těsné blízkosti města Prostějova. [17]

V současné době je starostou tohoto městyse, pan Karel Labonek a místostarostka paní Šárka Soušková, kteří společně řídí a zastupují zájmy Kralic na Hané. Tato lokalita je významným centrem pro místní komunitu a poskytuje atraktivní a pohodlné bydlení.

Kralice na Hané disponují komplexní infrastrukturou, včetně pošty a detašovaného zdravotního střediska. Místní obyvatelé mají k dispozici základní školu (pouze 1. – 5. třída), mateřskou školku a mohou využívat i sportovní fotbalový stadion anebo kulturní zařízení, čím je kulturní

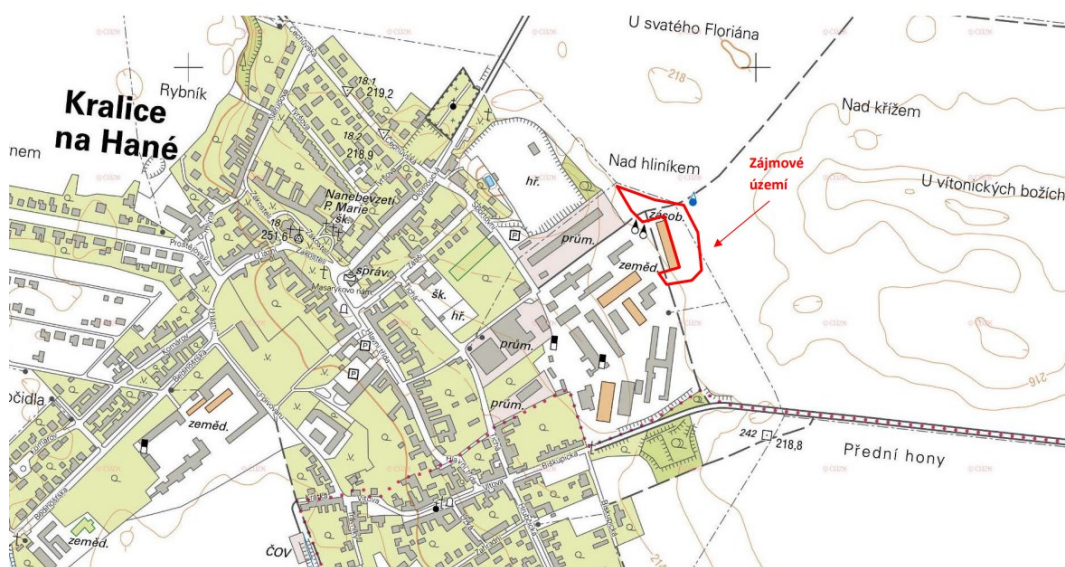
dům nebo budova TJ Sokol. Infrastruktura obce zahrnuje také moderní systémy, jako je splašková kanalizace napojená na ČOV, dešťová kanalizace, vodovod a plynovod [15].

S ohledem na rozvoj podnikatelské sféry, kde je v obci registrováno přibližně 251 podnikatelských subjektů se očekává také navýšení individuální výstavby domů a růst počtu obyvatel, což naznačuje, že obec má před sebou perspektivní budoucnost.

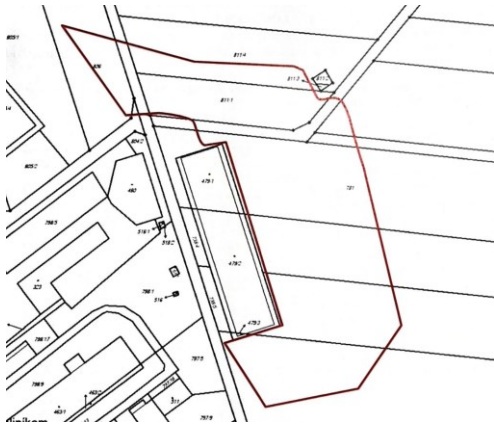
5.1 Problematika nelegální skládky v obci Kralice na Hané

Problém ve vztahu vzniku nelegální skládky odpadů na okraji obce Kralice na Hané sahá až do roku 2013. V tomto období společnost SPRESO s.r.o. legálně využívala kompostárnu v katastrálním území Kralice na Hané k výrobě organického hnojiva AGRO LZ1. Společnost do provozovny kompostárny dovážela značné množství odpadu, který zpracovávala k výrobě již zmíněného hnojiva. V roce 2015 však společnost SPRESO s.r.o. přišla o oprávnění k výrobě hnojiva z naváženého odpadu. Navzdory tomu společnost nadále pokračovala v dovážení odpadu, který již nezpracovala, a to vedlo k naplnění kapacit v zařízení kompostárny. Od tohoto okamžiku začal vznikat dlouhodobý problém nezákonné skládky odpadu, který trvá od roku 2015–2017 až po současnost. Představuje tedy vážné ohrožení životního prostředí, zdraví obyvatel a celkové kvality obce. [18]

Přesné umístění nelegální skládky nebezpečného odpadu prezentují Obrázky 7) – 9).

Obrázek 7) Vyznačení „zájmového území“ nelegální skládky odpadů na okraji obce Kralice na Hané. [19]

Obrázek 8) Mapový výřez nelegální skládky v katastrálním území Kralic na Hané. [19]

Obrázek 9) Mapový podklad území nelegální skládky pomocí leteckého zobrazení. [17]

Aktuálně skládka obsahuje množství 30 992 tun nebezpečných kalů vykazující vysokou míru ekotoxicity, obsahující ropné látky a těžké kovy jako je kadmium anebo rtuť [20]. Okraje deponie jsou tvořeny zemními valy s převýšením cca 1,5–2 metry nad okolní terén. Právě zde se vytvářejí polotekutá jezírka plná nebezpečných kontaminantů [18]. Současný stav těchto jezírek, znázorňují Obrázky 10) a 11). Tento odpad má poškozující vliv na dvě základní složky životního prostředí. První složkou je půda, jelikož je odpad uložen na nejcennější orné půdě I. třídy a druhou složkou je voda, kde kaly ze skládky ohrožují ochranné pásmo II. stupně vodního zdroje „Hrdibořice studny“ [18]. Z toho vyplývá, že existence této nezákonné skládky může způsobit negativní dopady na ekosystém a ohrozit zdraví obyvatelstva.

Obrázek 10) První pohled na zpevněný povrch v prostoru deponie. [tvorba vlastní]

Obrázek 11) Druhý pohled na lagunu plnou kalů v prostoru deponie. [tvorba vlastní]

Za účelem zvýšení povědomí o důsledcích nebezpečné skládky si obec Kralice na Hané nechala v roce 2020 z vlastní iniciativy vypracovat podrobnou znaleckou analýzu rizik od společnosti DEKONTA a.s. Ze závěrečné zprávy analýzy rizik vyplynuly tyto zjištění [19]:

- nebezpečné látky kontaminovaly zeminu pod deponií,
- nízká úroveň kontaminace podzemní vody výluhy ze skládky (obsahující těžké kovy, látky ze skupiny PAU, trichloreten apod.),
- lokalita je volně přístupná u polní cesty na kraji obce,
- v celém prostoru existuje reálné nebezpečí propadnutí do deponie s ponořením do kalů a následným utonutím,
- možné riziko sesunutí svahu deponie a rozlití kontaminantů do širšího okolí,
- v případě šíření kontaminace hrozí negativní ovlivnění kvality podzemních vod v individuálních zdrojích podzemní vody v městyse Kralice na Hané,
- vážné riziko pro ekosystémy, negativní ekotoxické vlastnosti na rostliny, vodní řasy a živočichy,
- finanční náklady na nápravu byly vyčísleny mezi 250 000 000 Kč až 750 000 000 Kč.

V rámci získaných zjištění vydala bývalá starostka městyse Mgr. Veronika Petrželová Bašná oznámení, kde prosí občany o pochopení závažnosti situace a žádá, aby se občané nepohybovali v blízkosti nelegální deponie a budovy bývalé kompostárny a dodržovali tak zákaz vstupu. [21]

Po výsledné analýze rizik si městys Kralice na Hané nechává zpracovat monitoring znečištění od společnosti EKOTEST–AQUA, s.r.o. Společnost provedla monitoring, který zahrnoval provedení vrtů na místech postižených nelegální skládkou. Z těchto vrtů a pěti domovských studní byly odebírány vzorky podzemní vody a půdy, jež byly následně analyzovány [18]. Provedenými pracemi byl potvrzen závěr analýzy rizik z roku 2020, že pravděpodobně došlo k nasycení sorpční kapacity půdy a k možnému šíření kontaminace z prostoru deponie kalů podzemní vodou ve směru jejího proudění [22].

Ke konci roku 2021 definitivně ministerstvo životního prostředí potvrdilo konečné rozhodnutí České inspekce životního prostředí, které společnosti SPRESO s.r.o. nařizuje odvézt nebezpečný odpad až na původní terén, a to do tří let. Současně byl stanoven i harmonogram prací, určující množství odpadu, které SPRESO s.r.o. musí odvézt v prvním roce a následně v dalších dvou letech [20]. Aktuální plnění těchto požadavků je uvedeno v Tabulce 2).

Tabulka 2) Časový harmonogram opatření k nápravě území postiženého nezákonnou skládkou. [tvorba vlastní]

V prvním roce (tj. do 12 měsíců) 18.10. 2022	Odstranit v souladu s platnou legislativou minimálně 20 % z celkového množství deponie.	NESPLNĚNO
Do dvou let (tj. do 24 měsíců) 18.10. 2023	Odstranit minimálně 60 % z celkového množství deponie	NESPLNĚNO
Do tří let (tj. do 36 měsíců) 18.10. 2024	Odstranit celou deponii až na původní terén.	-

Nicméně podle informací poskytnutých panem starostou Labonkem spolu s Českou inspekcí životního prostředí ve sdělení ze dne 9. února 2024, společnost SPRESO s.r.o. odklidila ke dni 21. dubna 2023 celkem 3 810,94 tun odpadu. A tím se, i když s určitým zpožděním, podařilo **SPLNIT** první bod výše zmíněného harmonogramu. Aktuálně je tedy zapotřebí hlavně dohlédnout, aby byla tato rozhodnutí naplňována a nelegální skládka dle harmonogramu likvidována.

I když původce nelegální skládky započal odstraňování deponie je zcela zřejmé, že ve stanovených datech neplní veškeré své nařízené povinnosti, a tak dochází k enormnímu prodlení. Je evidentní, že během několika let docházelo k opakovanému porušování zákonů (např. vodního zákona anebo zákona o odpadech) a k možnému spáchání trestného činu. [20]

Stále probíhá vyšetřování celého případu ze strany PČR, avšak soudní proces ještě nenastal. Odvoz nebezpečných látek a materiálů spolu s následnou sanací je tedy v nedohlednu, což představuje závažnou hrozbu pro životní prostředí a veřejné zdraví, a vyžaduje naléhavé a důkladné opatření. Je nutné, aby zodpovědné orgány co nejdříve přijaly efektivní kroky k řešení této naléhavé situace a zajistily, že původce nelegální skládky bude nucen nést odpovědnost za své činy.

5.2 Informování a varování obyvatelstva v Kralicích na Hané

Obec představuje základní prvek veřejné správy pro zabezpečování opatření ochrany obyvatelstva v případě MU a KS. Hlavním posláním obce je poskytnout občanům dostatečné informace o možných rizicích, charakteru ohrožení, způsobech předání varovných informací a možných řešeních MU. Obec, jakou je Kralice na Hané k tomuto může využívat různé komunikační prostředky. Pro předávání informací městys Kralice na Hané využívá úřední desku, místní rozhlas, webové stránky obce, facebookové skupiny s názvem „Kralice na Hané – občané“ a „Městys Kralice na Hané – úřad“ anebo Kralický zpravodaj, který je ale vydáván jen jednou ročně. Městys Kralice na Hané rovněž aktivně podněcuje občany, aby se účastnili zasedání zastupitelstva, která slouží k sdílení důležitých informací týkajících se fungování celé obce. Pro obyvatele, kteří si zažádali, je k dispozici také služba zasílání sdělení z místního rozhlasu prostřednictvím SMS. Rovněž je možné se ještě registrovat se na webových stránkách obce Kralice na Hané a dostávat novinky přímo na svůj e-mail, pomocí tlačítka „Přihlásit se k odběru novinek“.

V rámci varování dle Programu rozvoje městyse Kralice na Hané na období 2021–2025, v kapitole nazvané „Bezpečnost“ je uvedeno, že varování obyvatel městyse Kralice na Hané před živelnými pohromami je prováděno pomocí místního rozhlasu a sirény HZS ČR [23]. Skutečnost, že varování obyvatelstva v Kralicích na Hané (viz Obrázek 12), Kraličkách (viz Obrázek 13) i v Kralickém Háji je prováděno pomocí MIS, je plně potvrzena, jak je uvedeno právě v Programu rozvoje městyse Kralice na Hané. Krom toho, Sbor dobrovolných hasičů Kralice na Hané disponuje ještě jednou rotační sirénou na své hasičské stanici (viz Obrázek 14), což je další důkaz potvrzující tuto skutečnost v Plánu rozvoje.

*Obrázek 12) První příklad MIS na sloupu elektrického vedení v městyse Kralice na Hané.
[tvorba vlastní]*

*Obrázek 13) Druhý příklad MIS na sloupu elektrického vedení v Kraličkách.
[tvorba vlastní]*

*Obrázek 14) Rotační siréna na střeše hasičské stanice Sboru dobrovolných hasičů Kralice na Hané.
[tvorba vlastní]*

Na oficiálních webových stránkách Městys Kralice na Hané chybí vyhrazený informační portál zaměřený na ochranu obyvatelstva. Tento nedostatek brání občanům v přístupu k důležitým informacím týkajícím se varování a varovných signálů, obecných zásad chování v případě MU a KS, postupů při evakuaci a přípravě evakuačních zavazadel, prostředků improvizované a individuální ochrany osob a strategií nouzového přežití a ukrytí obyvatelstva.

Dále je obec Kralice na Hané neaktivní v organizaci preventivně výchovných akcí, jako jsou přednášky, besedy nebo diskuse, které by se zabývaly možnými riziky v obci a výše uvedenými tématy. Tato opomenutí znamenají, že občané nemají příležitost získat potřebné znalosti a dovednosti pro efektivní reakci a ochranu v případě MU a KS. Ovšem možnou změnu by mohla přinést loňský rok zřízená Komise pro krizové situace, která by se dle slov pana starosty Labonka měla zabývat podobnými otázkami jako jsou rizika a opatření v obci. Je tedy třeba, aby městys přijal kroky k vytvoření komplexního informačního prostředí a poskytl obyvatelstvu nezbytné nástroje pro zvládnutí MU, KS a ochranu jejich bezpečí.

5.3 Informování obyvatelstva o nelegální skládce v obci Kralice na Hané

Co se týká problematiky nelegální skládky v obci a informovanosti o ní, lze nejvíce informací získat na již zmíněné facebookové skupině s názvem „Kralice na Hané – občané“. Nejnovější příspěvek týkající se nelegální deponie pochází z roku 2022 (září, prosinec), další příspěvky z roku 2021 (květen, říjen) a z roku 2020 (leden, květen, říjen). Od začátku roku 2024 byla vytvořena další facebooková skupina s názvem „Městys Kralice na Hané – úřad“, avšak zatím nebyl v této skupině zveřejněn žádný informativní příspěvek týkající se nelegální skládky.

Důvěryhodným zdrojem informací o nelegální skládce je Kralický (obecní) zpravodaj. První nepatrná zmínka o této problematice se objevila v zpravodaji v roce 2019. Následující rok byl v zpravodaji 2020, publikován článek s názvem „SPRESO“, který stručně představil situaci skládky. V zpravodaji z roku 2021 se opět objevil článek s názvem „Nelegální skládka odpadu“, který podrobněji rozebral původní článek o SPRESU a věnoval se také postupu a vývoji této problematiky. Ve zpravodaji z roku 2022 už však žádná zmínka o skládce není. Zpravodaj za rok 2023 bude publikován v dubnu 2024. Je tedy otázkou, jestli se tam nějaký nový článek o vývoji této problematiky objeví.

Největší mediální a informační pozornost získala nelegální skládka v Kralicích na Hané v roce 2020, kdy se stala součástí pořadu „Záhady Josefa Klímy: Za humny se jim rozkládají tisíce tun

nebezpečného odpadu, ale úřady přešlapují na místě“. Tento článek spolu s reportáží představuje původce nelegální skládky a následná opatření přijatá úřady, jako jsou pokuty anebo trvalá rozhodnutí inspekce [24]. Následně se v roce 2021 objevil další článek o skládce ve zpravodajství iDNES pro Olomoucko, který především popisuje vznik skládky a problematiku nápravy a případné sanace [25]. O rok později, v roce 2022 pak vychází další článek v místním Prostějovském Večerníku [26]. Tento článek přináší shrnutí informací z předchozích článků zaměřené na okolní obce a jejich obyvatele, přičemž nezahrnuje žádné nové informace o aktuálním vývoji problematiky nelegální skládky odpadů.

Webové stránky obce Kralice na Hané v sekci aktuality za období 2020–2023 neposkytují naprosto žádné informace o nelegální skládce. Chybí zde základní údaje a charakteristiky týkající se skládky, vývoje této problematiky a souhrn přibývajících informací. Na úřední desce na webových stránkách městyse se nachází jen jediný záznam z roku 2020 týkající se nelegální skládky, a tím je závěrečná zpráva společnosti DEKONTA a.s. s názvem „Průzkum znečištění a analýza rizik lokality“. Nicméně chybí následná závěrečná zpráva od společnosti EKOTEST – AQUA, s.r.o.

Pokud tedy občan Kralic na Hané nevlastní facebookový profil anebo si z vlastní iniciativy nevyzvedne Kralický zpravodaj na obecním úřadě či si ho složitě nevyhledá na stránkách obce, tak o nelegální skládce nemá téměř žádné informace.

5.4 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Na základě dosavadních informací poskytnutých místními orgány, včetně starosty anebo z interních dokumentů, byla identifikována nízká informovanost obyvatel o nelegální skládce odpadů a opatřeních ochrany obyvatelstva. Z tohoto důvodu bylo nutné realizovat toto průzkumné šetření prostřednictvím dotazníku. Dotazník byl distribuován mezi občany Kralic na Hané, přičemž jednou z podmínek pro jeho vyplnění bylo, že respondent musí být občanem městyse Kralice na Hané.

Hlavním cílem tohoto průzkumného dotazníkového šetření bylo zjištění názorů občanů na současný stav informování v obci spolu se znovu připomenutím problematiky nelegální skládky. Dotazník představuje určité ověření nízké úrovně informovanosti obyvatel Kralic na Hané v otázkách nelegální skládky odpadů a opatření k ochraně obyvatelstva.

Tento dotazník byl sestaven dle bakalářské práce s názvem „*Dotazníkové šetření: popis metodiky realizace dotazníkového šetření a následné analýzy dat*“ [5]. Tato metodika sloužila jako opora pro tvorbu průzkumného šetření, a především zajišťovala dodržení stanovených pravidel a postupů při vytváření dotazníku. Pravidla a postupy obsažené v této metodice poskytly rámec pro systematický přístup ke sběru informací od obyvatel Kralic na Hané, což představovalo klíčový krok k dosažení objektivních a relevantních výsledků.

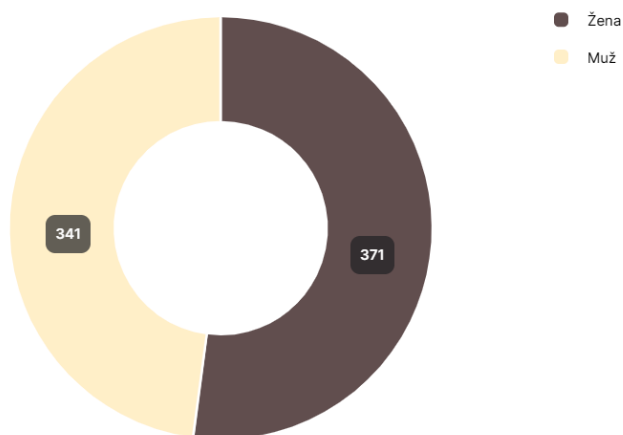
Struktura tohoto dotazníku byla pečlivě navržena sestavením strukturovaných šestnácti otázek, z nichž patnáct bylo povinných a jedna byla dobrovolná. Dotazník byl distribuován mezi občany prostřednictvím obecního úřadu na webu městyse Kralice na Hané a dvou facebookových skupin: „Kralice na Hané – občané“ a „Městys Kralice na Hané – úřad“.

Pro sběr informací bylo klíčové do průzkumu zapojit všechny věkové kategorie. Z tohoto důvodu byl přistoupeno k přímému oslovení respondentů spolu s distribucí dotazníků přímo u jejich domovů nebo před místním nákupním střediskem. Dále bylo využito osobního rozesílání dotazníků pomocí aplikace Messenger. Kombinací těchto způsobů sběru informací bylo zajištěno, že průzkum zahrnoval reprezentativní vzorek všech vybraných věkových skupin, které obyvatelstvo městyse Kralice na Hané představuje.

Následující text obsahuje prezentaci a následné vyhodnocení jednotlivých otázek, které byly součástí dotazníkového šetření.

Otázka č. 1) Vaše pohlaví?

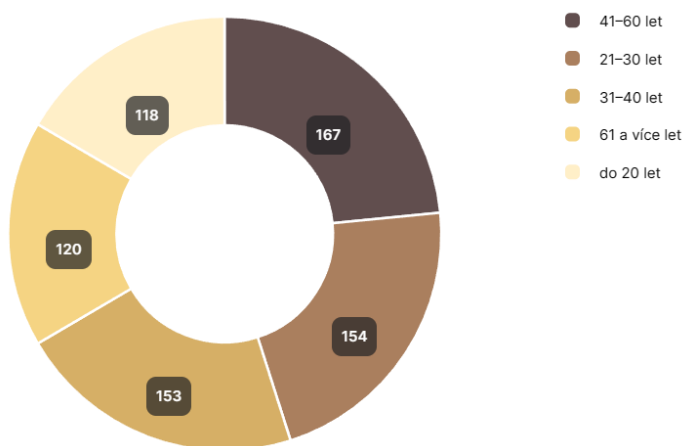
Dotazník vyplnilo celkem 712 občanů městyse Kralice na Hané, což představuje přibližně polovinu obyvatel tohoto městyse. Z grafu je zřejmé, že z této skupiny odpovídajících tvořilo 371 žen a 341 mužů, což odpovídá téměř vyváženému zastoupení obou pohlaví.

Obrázek 15) Graf 1- vizuální reprezentace otázky č. 1).

Otázka č. 2) Váš věk?

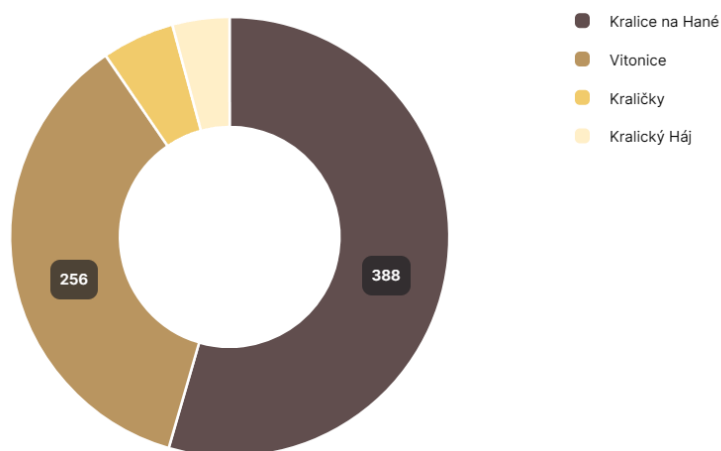
Cílem této otázky bylo zařadit všechny respondenty do pěti věkových kategorií. Nejvíce dotazníků bylo vyplněno ve věkové skupině 41–60 let, což odpovídá demografickému vývoji obyvatel v Kralicích na Hané, kde je tento věkový segment nejpočetnější. Ostatní věkové kategorie jsou zhruba stejně početně zastoupeny. Avšak nejméně dotazníků bylo vyplněno ve věkové skupině do 20 let. Tento fakt nasvědčuje tomu, že mladší obyvatelstvo se zatím možná o problematiku skládky nezajímá tolik jako starší generace.

Obrázek 16) Graf 2- vizuální reprezentace otázky č. 2).

Otázka č. 3) V jaké místní části Kralic na Hané bydlíte?

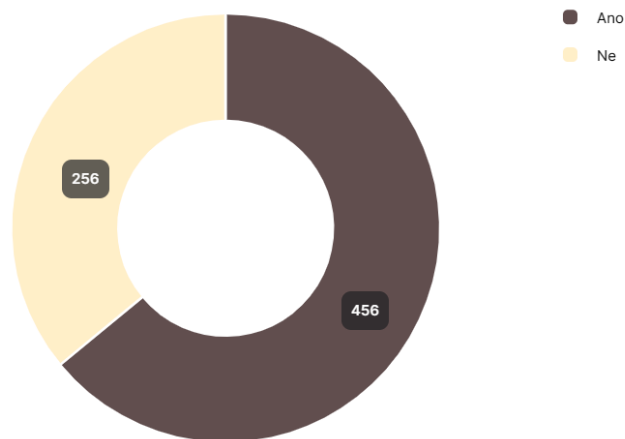
Jak již bylo uvedeno v předchozí kapitole (viz Popis území městyse Kralice na Hané), administrativní území městyse je rozděleno na čtyři místní části: Vitonice, Kraličky, Kralický Háj a Kralice na Hané (viz Obrázek 6). Toto místní rozdělení koresponduje s daty z grafu, kde v oblasti Kralice na Hané se eviduje nejvyšší počet obyvatel, což se odráží i v odpovídajícím počtu respondentů. Druhá nejlidnatější lokalita je Vitonice, což je taktéž v souladu s grafem, následovaná Kraličkami a Kralickým Hájem. V Kraličkách bydlí přibližně 97 osob, z nichž 38 vyplnilo dotazník. A v Kralickém Háji žije zhruba 33 obyvatel, z nichž 30 dotazník vyplnilo.

Obrázek 17) Graf 4- vizuální reprezentace otázky č. 3).

Otázka č. 4) Víte, že na okraji městyse Kralice na Hané se nachází nelegální skládka?

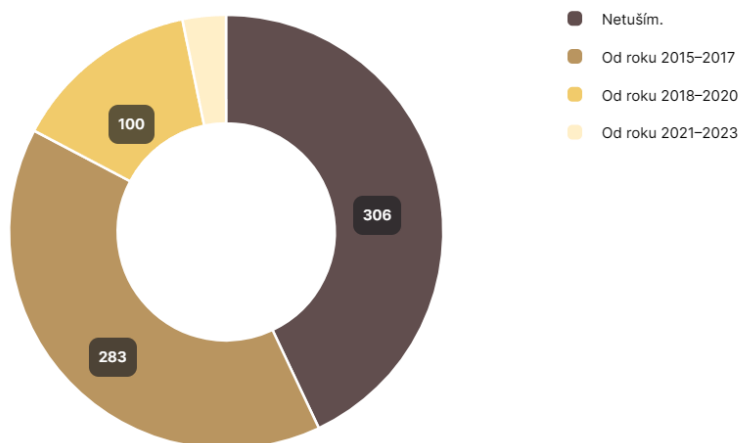
Z tohoto grafu je patrné, že většina dotazovaných občanů má povědomí o existenci nelegální skládky. Tento fakt není překvapivý, vzhledem k dlouhodobé existenci skládky a jejímu potenciálnímu ohrožení obyvatel Kralic od roku 2015–2017. Nicméně 36 % respondentů o této problematice nemá informace, což představuje poměrně významný podíl a je důležité tomuto výsledku věnovat pozornost.

Obrázek 18) Graf 4- vizuální reprezentace otázky č. 4).

Otázka č. 5) Jak dlouho si myslíte, že tato skládka ohrožuje místní komunitu Kralice na Hané?

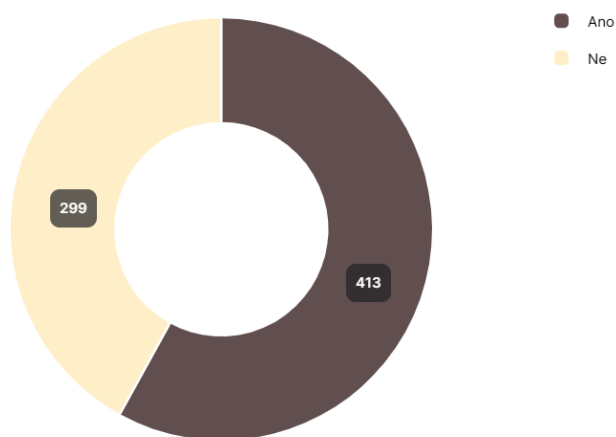
Cílem této otázky bylo zjistit, zda občané ví, odkdy se nelegální skládka odpadů stala hrozbou pro městyse Kralice na Hané. Tento graf ukazuje, že celkem 429 respondentů nemá přesné informace o tom, jak dlouho skládka ohrožuje místní komunitu. Možnou příčinou této situace může být fakt, že více než rok nebyla publikována jediná zmínka ani jediný článek o této problematice a jejím vývoji. Absence zpráv o nelegální deponii by mohla vést k ještě většímu zhoršení už ne tak dostatečné úrovně informovanosti v obci. Naopak 283 respondentů, představující 39 %, správně odpovědělo na tuto otázku, což naznačuje určitou úroveň povědomí u této části respondentů.

Obrázek 19) Graf 5- vizuální reprezentace otázky č. 5).

Otázka č. 6) Byl/a jste jakýmkoliv způsobem informován/a o existenci nelegální skládky odpadů v Kralicích na Hané?

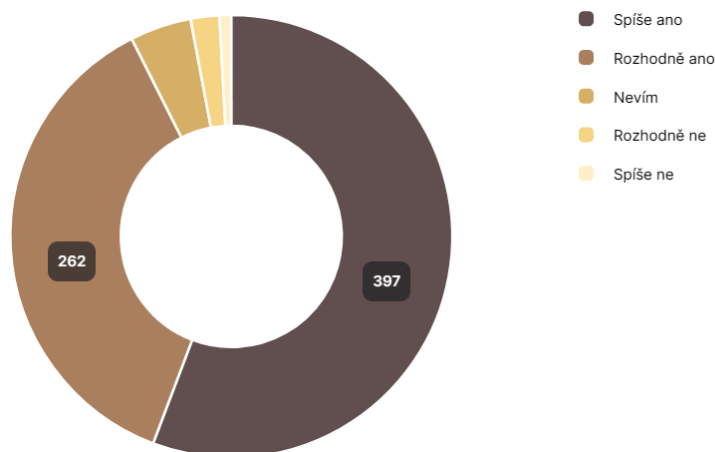
Pozitivním výsledkem níže prezentovaného grafu je zjištění, že většina obyvatel byla v minulosti informována o existenci nelegální skládky odpadů. Toto informování bylo realizováno prostřednictvím různých komunikačních kanálů, včetně facebookové skupiny „Kralice na Hané – občané“, Kralickým zpravodajem, reportáží Záhady Josefa Klímy, článků na portálu iDNES a v Prostějovském Večerníku. Je však důležité zdůraznit i existenci menšinového segmentu občanů, kteří o skládce informování nebyli. Tato menšina reprezentuje relativně 42 % respondentů, což svědčí o nutnosti znovu šíření informací o nelegální skládce, aby byla zajištěna komplexní informovanost v obci Kralice na Hané.

Obrázek 20) Graf 6- vizuální reprezentace otázky č. 6).

Otázka č. 7) Považujete za důležité, aby byla veřejnost informována o enviromentálních otázkách, jakou je i nelegální skládka v Kralicích na Hané?

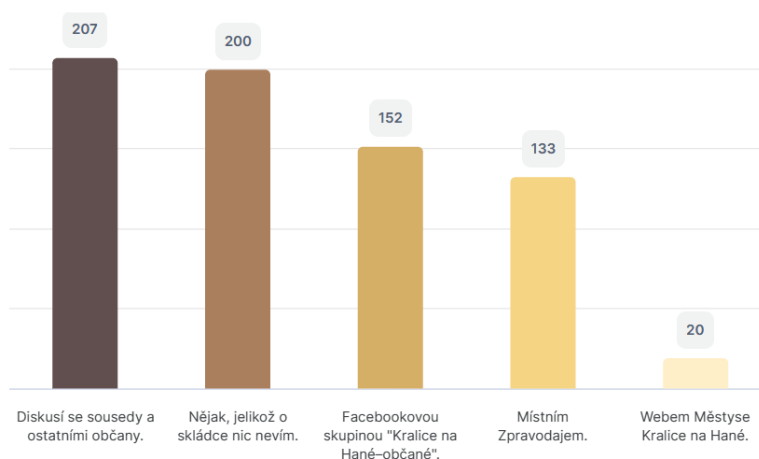
Z tohoto grafu vyplývá skutečnost, že téměř všichni respondenti považují za důležité, aby se v Kralicích na Hané informovalo o environmentálních otázkách, včetně problematiky nelegální skládky. Vesměs 659 respondentů z 712 dotazovaných občanů vyjádřilo tuto prioritní potřebu. Tento výsledek naznačuje, že veřejnost považuje informovanost o ekologických aspektech za klíčovou a naléhavou záležitost v Kralicích na Hané.

Obrázek 21) Graf 7- vizuální reprezentace otázky č. 7).

Otázka č. 8) Odkud se k Vám dostaly informace o této nezákonné skládce?

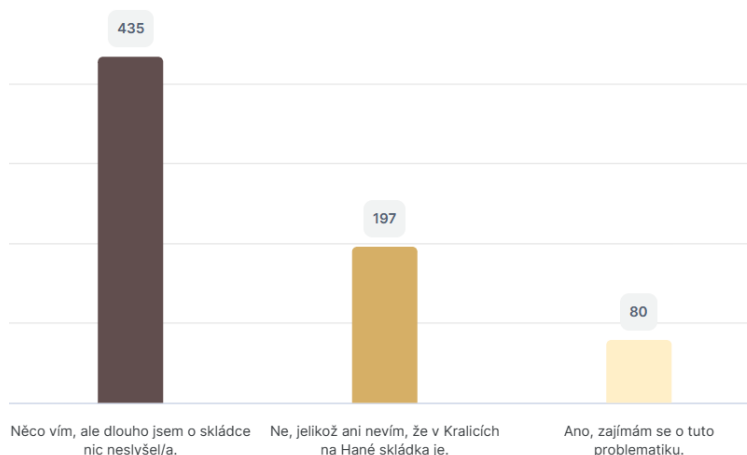
Z hlediska grafu je patrné, že nejčastější odpovědí je diskuse se sousedy a ostatními občany. Tuto skutečnost lze považovat za velmi pozitivní, protože naznačuje, že občané jsou aktivně zapojeni do debat ohledně nelegální skládky a sdílejí mezi sebou informace. Avšak je důležité si uvědomit, že tímto způsobem mohou být šířeny i nepravdivé či neověřené zprávy, známé jako fake news, což přináší určité negativní aspekty. Nejméně zastoupenou formou sdílení informací je web městyse Kralice na Hané. Tento fakt je zcela pochopitelný, protože od roku 2020 nebyly na tomto webu zveřejněny žádné novinky týkající se nelegální skládky odpadu. Nicméně tato situace by se mohla vyřešit implementací doporučení (viz kapitola Doporučení pro zlepšení současné situace), které zahrnují i tento web.

Obrázek 22) Graf 8- vizuální reprezentace otázky č. 8).

Otázka č. 9) Víte podrobné informace o nelegální skládce? (Např. co skládka ohrožuje, co obsahuje, kde se přesně nachází anebo v jakém je stavu?)

Tato otázka si klada za cíl zjistit, jak velké mají občané ponětí o nelegální skládce odpadů. Z tohoto grafu vyplývá, že 435 dotazovaných dlouhodobě nezískalo žádné nové informace o vývoji nelegální skládky. Tento fakt naznačuje potenciální nedostatečné informování obyvatelstva v Kralicích na Hané o této problematice. Toto přesvědčení občanů je podpořeno skutečností, že poslední zmínka o nelegální skládce na facebookové stránce „Kralice na Hané – občané“ pochází z prosince roku 2022. Je však třeba poznamenat, že novější informace o této skládce byly prezentovány na zasedání zastupitelstva, avšak účast na těchto setkáních je minimální. V důsledku toho se o problematiku skládky dlouhodobě zajímá pouze 80 občanů z celkového počtu 712 dotazovaných.

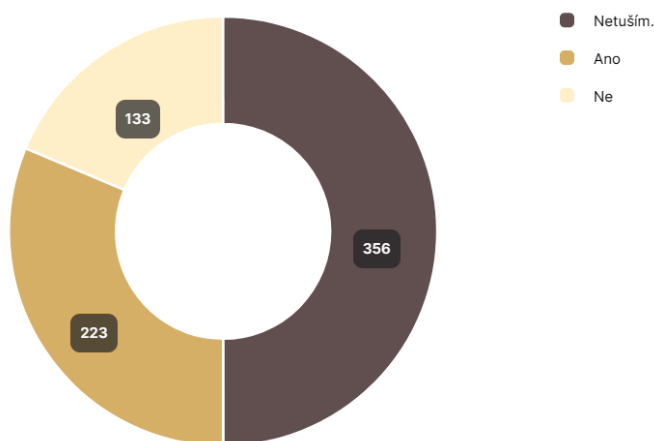

Obrázek 23) Graf 9- vizuální reprezentace otázky č. 9).

Otázka č. 10) Myslíte si, že byla městysem Kralice na Hané přijata nějaké specifická opatření? (Např.: zákaz vstupu na skládku, monitoring podzemní vody anebo zpracování analýzy rizik.)

Tato otázka se zaměřuje na informovanost občanů ohledně opatření, která obec přijala v souvislosti s nelegální skládkou. Z grafu vyplývá, že většina občanů (konkrétně 68 %) nemá informace o opatřeních nebo si myslí, že obec nepřijala žádná specifická opatření týkající se nelegální skládky. Naopak 223 dotazovaných se domnívá, že městys přijal opatření v souvislosti s nelegální skládkou, avšak není vyloučeno, že nemají přehled o všech těchto opatřeních. Městys Kralice na Hané má zpracován Průzkum znečištění a analýzu rizik lokality

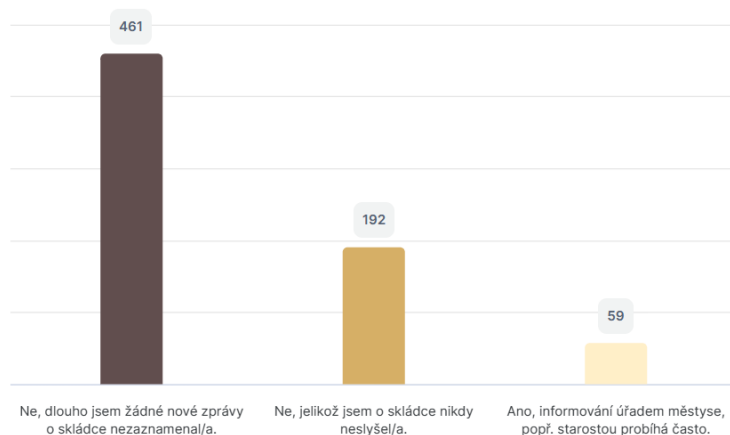
Kralice na Hané od společnosti DEKONTA a.s., prováděl monitoringy vody (za roky 2020, 2022, 2023) prostřednictvím společnosti EKOTEST – AQUA s.r.o. a také si nechal zpracovat Podnět k zajištění opatření k nápravě od advokátní kanceláře SHIELDS s.r.o. S ohledem na nedostupnost těchto dokumentů na oficiálních webových stránkách městyse není překvapivé, že občané nejsou s těmito opatřeními seznámeni.

Obrázek 24) Graf 10- vizuální reprezentace otázky č. 10).

Otázka č. 11) Přejde Vám informování místními orgány o nelegální skládce dostatečné? Popř. myslíte si, že dostáváte aktuální informace o této problematice?

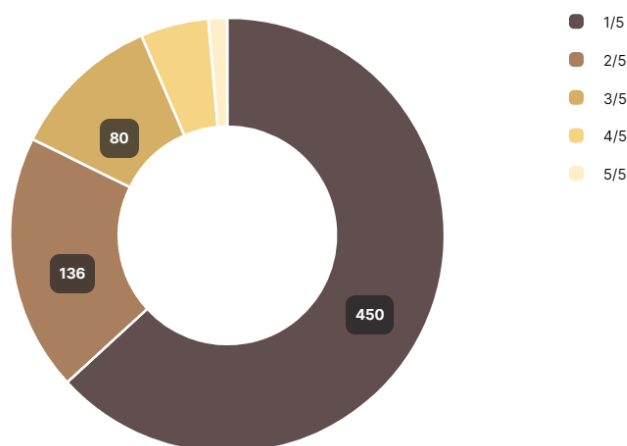
Z tohoto sloupcového grafu lze vydedukovat, že místní orgány dlouho nepublikovaly informace o problematice nelegální skládky a jejím vývoji. Tato absence informací může vést k nedostatečné osvětě veřejnosti o rizicích a dopadech, které tato skládka přináší pro životní prostředí a zdraví obyvatel. Paralelně jako otázka č. 9) i tato otázka směřuje k nedostatečné informovanost obyvatel městyse Kralice na Hané v souvislosti nelegální skládku odpadů.

Obrázek 25) Graf 11- vizuální reprezentace otázky č. 11).

Otázka č. 12) Jak byste ohodnotil/a úroveň informovanosti veřejnosti o problému nelegální skládky v Kralicích na Hané?

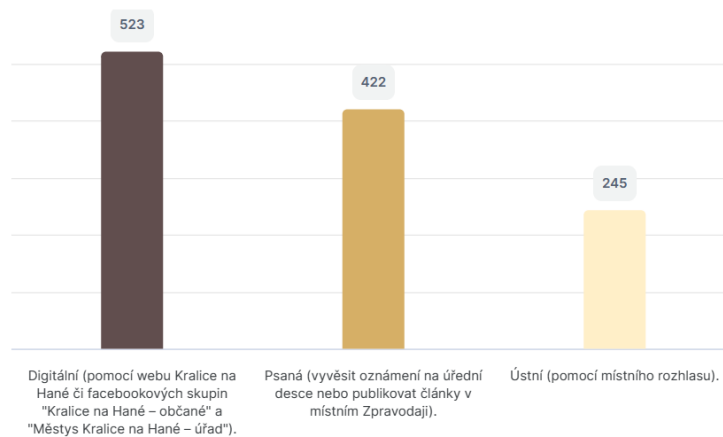
Tato otázka byla navržena s cílem zhodnotit, jak dotazovaní respondenti hodnotí úroveň informovanosti v obci Kralice na Hané v kontextu nelegální skládky odpadů na jejím okraji. Respondenti měli za úkol přidělit počet hvězdiček, přičemž pět hvězdiček znamená výbornou informovanost ze strany místních orgánů, a naopak jedna hvězdička indikuje nedostatečnou informovanost. Z výsledků tohoto grafu vyplývá, že úroveň informovanosti v obci je na nízké úrovni. Tato skutečnost plně potvrzuje existenci nedostatečné informovanosti v Kralicích na Hané v této konkrétní problematice. Na základě zjištění v rámci nedostatečné informovanosti v souvislosti s nelegální skládkou by měl úřad městyse Kralice na Hané přijmout opatření ke zlepšení této situace a aktivně se angažovat ve zvýšení povědomí o nelegální skládce odpadů. Tento proces by měl zahrnovat i implementaci dalších doporučení uvedených v kapitole Doporučení pro zlepšení současné situace

Obrázek 26) Graf 12- vizuální reprezentace otázky č. 12).

Otázka č. 13) Jakou formu předávání informací preferujete?

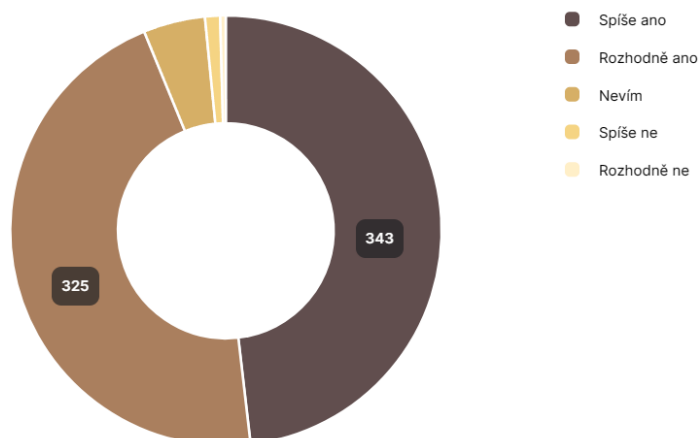
Tato otázka byla začleněna do dotazníku s cílem zjistit preference jednotlivých způsobů sdílení informací, které jsou k dispozici úřadu městyse Kralice na Hané. Z výsledků vyplývá, že 43,9 % respondentů preferuje digitální formu informování, 35,5 % upřednostňuje psanou formu a 20,6 % dává přednost ústnímu sdělení. Tento výsledek neznámá, že by mělo docházet k zavedení výhradně digitálního přístupu k informacím. Nejlepší strategií je kombinovat všechny dostupné varianty, aby byly informace dostupné co největšímu počtu občanů v obci Kralice na Hané.

Obrázek 27) Graf 13- vizuální reprezentace otázky č. 13).

Otázka č. 14) Myslíte si, že by ke zlepšení informovanosti o nelegální skládce mohl napomocť informační leták anebo nové záložky na webových stránkách obce s důležitými dokumenty či diskuse o této problematice?

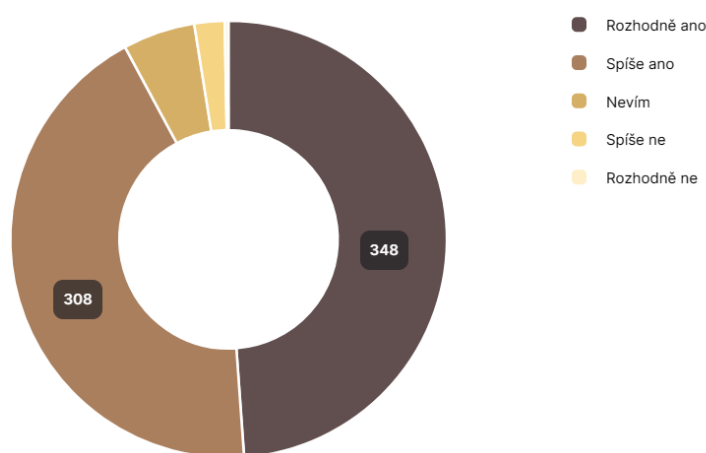
V této otázce byli občané dotazováni, zda mají zájem o navrhovaná doporučení, jakými jsou informační leták či nové záložky na webu (více informací viz kapitola Doporučení pro zlepšení současné situace), které by mohly přispět ke zlepšení informovanosti v Kralicích na Hané a zapojení dalších obyvatel do této problematiky. Téměř jednoznačně, celkem 668 občanů z 712 dotazovaných, vyjádřilo zájem o zavedení informačního letáku o nelegální skládce odpadů, spolu s novými záložkami na webových stránkách, které by se zaměřovaly zejména na tento problém, ale také na opatření ochrany obyvatelstva.

Obrázek 28) Graf 14- vizuální reprezentace otázky č. 14).

Otázka č. 15) Uvítali byste více informací o tématech opatření k ochraně obyvatelstva? (Např. varování obyvatelstva, ukrytí před mimořádnou událostí, evakuace, individuální ochrana a nouzové přežití.)

Tato otázka stejně jako předchozí reflektuje možná doporučení pro zvýšení úrovně informovanosti v obci Kralice na Hané, s důrazem na opatření k ochraně obyvatelstva (další detaily jsou k nalezení v kapitole Doporučení pro zlepšení současné situace). Aktuálně na webových stránkách obce ani na webových stránkách Sboru dobrovolných hasičů Kralice na Hané nejsou k dispozici žádné informace o tématech jako jsou varování obyvatelstva, nouzové ukrytí, evakuace, individuální ochrana nebo nouzové přežití. Z tohoto grafu vyplývá, že občané Kralic na Hané projevují zájem o získání více informací ohledně opatření k ochraně obyvatelstva. Celkem tedy 656 občanů z 712 dotazovaných by uvítalo informace týkající se ochrany obyvatelstva. Tato skutečnost může být realizována prostřednictvím besed s odborníky na daná témata či publikací jednotlivých článků zaměřených na ochranu obyvatelstva, a to buď na facebookových stránkách, webových stránkách obce anebo jednotlivě v Kralickém zpravodaji.

Obrázek 29) Graf 15- vizuální reprezentace otázky č. 15).

Otázka č. 16) Máte nějaké vlastní nápady, jak zlepšit informovanost v obci Kralice na Hané o problému nelegální skládky?

Tato poslední volitelná otázka z dotazníkového šetření dává dotazovaným občanům možnost sdělit své nápady na zlepšení současné situace ohledně informovanosti o nelegální skládce odpadů. Následující Tabulka 3) zahrnuje pouze nápady a vzkazy týkající se této problematiky.

Tabulka 3) Návrhy na zlepšení současného stavu informovanosti v souvislosti s nelegální skládkou odpadů spolu se sděleními týkajícími se této problematiky. [tvorba vlastní]

Vyvěšovat vždy a hned aktuální informace na úřední desce a na Facebooku.
V pondělí 22. dubna je „Den Země“. Předpokládám nějakou akci pro děti a zároveň pro rodiče by mohla být „přednáška“ o skládce.
Více o tomto problému mluvit a informovat občany, jak soudy pokračují dále, teď je klid a nic nového občané neví anebo kdy bude konečně skládka odvezena.
Veřejné schůze pro občany, které se budou týkat pouze nelegální skládky.
Veřejné osobní setkání s vedením městyse a občany Kralic.
Ať vedení obce více osobně komunikuje s občany- např. schůzka v kulturním domě.
Už rok se o skládce nic neřešilo. Mělo by se s tím něco dělat.
Udržet dřívější informovanost, za poslední období se nedozvídáme, jak to pokračuje. Pokračovat v poskytování informací ve skupině Kralice na Hané – občané (Facebook).
Stačila by za mě pravidelná aktualizace na webových stránkách Kralic.
Začít s edukací dětí ve škole.
Vytvořit samostatnou vývěsku, která se by se týkala pouze nelegální skládky.
Pravidelné informace od pana starosty + zřízení Komise pro životní prostředí. Ta by třeba zrovna s problémem skládky mohla pomoci. Věnovala se mu už v minulém období, ale byla zrušena. Teď to vypadá, že se skoro nic neděje. Aspoň informace nejsou vlastně žádné.
Nebylo by špatné např. jednou za čtvrt roku vydávat nějaké kralické listy/noviny, kde by psalo je o nelegální skládce.
Myslím, že informace jsou víceméně dostačující. Když chce občan vědět víc, může vznést dotaz, napsat e-mail, dorazit na zastupitelstvo a osobně se o tématu pak pobavit. Podle mě není potřeba, aby byly informace o skládce „na každém rohu“, ale aby občan věděl, kde se k nim dostane, a nacházely se na nějakém přehledném místě.
Myslím si, že by obci pomohlo mít i třeba svůj Instagram, aby se i mladší obyvatelé obce mohli dozvídat o skládce, ale i o dalších věcech co se v obci dějí.
Leták do schránky.
Jelikož každý občan Kralic nemá účet na Facebooku nebo nemá chytrý telefon/osobní počítač/nepoužívá internet, bylo by dobré vložit do každé poštovní schránky občana Kralic nějaký menší leták, alespoň se základními informacemi, poučením o bezpečnosti, případně odkazy na např. veřejná zasedání zastupitelstva kde se tato problematika bude diskutovat s osobami, které jsou pověřené a zodpovědné za její řešení.

Já bych se zaměřila na děti, formou přednášek přizpůsobených věku. Dítě přijde domů a na otázku co bylo ve škole odpoví. Tak se to dostane k rodičům, prarodičům atd.
Informovanost občanů k této problematice je vždy při nových informacích, a to na zastupitelstvu, na webu městyse, zpravodaj, pak i na FB stránkách. Vidím problém spíše v ochotě obyvatelstva se o problém více zajímat.
Digitální šíření informací bylo minimálně ze začátku dostatečné. V obci je ale velká skupina lidí, kteří by potřebovali souhrn důležitých informací na úřední desce.
Beseda a setkávání se s občany.

Všechna výše uvedená doporučení a vzkazy obsažené v Tabulce 3), která zahrnují konkrétní návrhy přímo od obyvatel městyse Kralice na Hané, byla předána místnímu výkonnému orgánu a panu starostovi Karlu Labonkovi. Nyní je na těchto zástupcích, jak se s těmito nápady vypořádají a zda se rozhodnou implementovat některá z těchto navržených opatření s cílem zvýšit úroveň informovanosti občanů v souvislosti s nelegální skládkou odpadů.

V rámci obecné úrovně informovanosti, s výjimkou problematiky spojené s nelegální skládkou nebezpečného odpadu, se jeví tato informovanost jako relativně uspokojivá. Všechny relevantní zprávy, jako jsou informace o kulturních akcích, změny v jízdních řádech, plánované uzavírky silnic, poskytování nabídek služeb (např. prodej masných výrobků, ovoce a zeleniny, kamenictví, kominictví, očkování psů apod.), přerušení dodávek elektrické energie, vody nebo plynu, jsou okamžitě sdělovány obyvatelstvu prostřednictvím oficiálních webových stránek městyse Kralice na Hané v sekci „Aktuality“, facebookové skupiny s názvem „Městys Kralice na Hané – úřad“ a v některých případech také prostřednictvím místního rozhlasu.

Pokud bude informování o nelegální skládce odpadu prováděno srovnatelně efektivně jako obecné informování v městyse Kralice na Hané, pak tento stav bude vysoce uspokojivý. To znamená, že občané budou mít přístup k relevantním informacím o nelegální skládce odpadu stejně rychle a komplexně jako k informacím o běžných záležitostech v obci.

5.5 Doporučení pro zlepšení současné situace

Dle mého názoru je úroveň informovanosti obyvatel v Kralicích na Hané v oblasti ochrany obyvatelstva a nelegální skládky naprosto nedostatečná, což vyplývá i z dotazníku, který byl distribuován občanům městyse Kralice na Hané. V rámci opatření ochrany obyvatelstva lze navrhnout alespoň zařazení těchto témat na webové stránky obce nebo popřípadě na webové stránky Sboru dobrovolných hasičů Kralice na Hané do přehledné nové záložky s názvem „Ochrana obyvatelstva“ (viz Obrázek 30 a 31). Stejně tak by mohla být vytvořena samostatná nová záložka týkající se nelegální skládky na webových stránkách obce (viz Obrázek 30), která by poskytovala veškeré dokumenty související s tímto problémem, jako jsou závěrečné zprávy o stavu skládky, oznámení městyse a zprávy z odběrů vzorků. Veškeré informace o skládce by byly strukturovány chronologicky od nejstarších po nejnovější zprávy.

Obrázek 30) Možné rozložení záložek „Ochrana obyvatelstva“ a „Nelegální skládka nebezpečného odpadu“ na webových stránkách Městyse Kralice na Hané. [27]

Obrázek 31) Možné vložení záložky „Ochrana obyvatelstva“ na webovou stránku Sboru dobrovolných hasičů Kralice na Hané. [28]

5.6 Návrh informačního letáku

Na základě výsledků dotazníkového šetření a s ohledem na zjištěné informace týkající se problematiky nelegální skládky byl vypracován informační leták pro občany Kralic na Hané. Tento leták obsahuje důležité informace o stavu nelegální skládky, jejich dopadech na životní prostředí a zdraví obyvatelstva. Cílem tohoto letáku je nejen zvýšit povědomí obyvatel o existenci této problematice, ale také je motivovat k aktivnímu zapojení a spolupráci na řešení tohoto ekologického problému v obci Kralice na Hané. Tento informační leták je strukturován do tří částí: úvodní část (viz Obrázek 32), obsahovou část (viz Obrázek 33) a závěrečnou část (viz Obrázek 34), přičemž tvoří jakési lepoporelo, kde každá část má svůj specifický účel a obsah. Úvodní strana slouží k upoutání občana spolu s představením nadpisu Nelegální skládka odpadu v Kralicích na Hané. Jedná se více méně jen o vizuální část tohoto informačního letáku. Druhá část obsahuje hlavní informace o nelegální skládce, včetně popisu problému, jeho rizikům a možných ohrožení či opatření. Jsou zde vesměs uvedeny konkrétní faktické informace, které mají osvětlit závažnost situace a nalézt motivaci k řešení tématu mezi občany. V této části se tedy čtenář seznámí s hlavním poselstvím letáku a s důležitostí této problematiky pro místní komunitu. Na poslední straně je vyobrazen podnět k dohledání dalších třeba i podrobnějších informací o nelegální skládce v Kralicích na Hané.

Obrázek 32) Úvodní strana informačního letáku pro občany Kralic na Hané o nelegální skládce. [tvorba vlastní]

Obrázek 33) Obsahová strana informačního letáku pro občany Kralic na Hané o nelegální skládce. [tvorba vlastní]

Obrázek 34) Závěrečná strana informačního letáku pro občany Kralic na Hané o nelegální skládce. [tvorba vlastní]

Doporučuji tento informační leták vyvěsit na úřední desce, popřípadě informační desce, jak v Kralicích na Hané (viz Obrázek 35), která se nachází vedle úřadu městyse Kralice na Hané, tak i v Kraličkách (viz Obrázek 36), která se nachází uprostřed této místní části přímo u kapličky. Další možností je vyvěšení letáku na nástěnce v nově vybudovaných autobusových zastávkách (viz Obrázek 37), vývěsku mají zastávky na s názvem: „Kralice na Hané, U háje“, „Kralice na Hané, Prostějovská“, „Kralice na Hané, hřbitov“, „Kralice na Hané, Bedihošťská“ a „Kralice na Hané, ObÚ“.

Obrázek 35) Úřední a informační deska pro občany v městyse Kralice na Hané. [tvorba vlastní]

Obrázek 36) Informační deska pro občany v místní části Kraličky. [tvorba vlastní]

Obrázek 37) Nově vybudovaná autobusová zastávka „Kralice na Hané, ObÚ“ s informační vývěskou. [tvorba vlastní]

Vzhledem k digitální době, ve které žijeme je vhodné také sdílet informační leták na webových stránkách městyse Kralice na Hané v přehledné sekci „Nelegální skládka nebezpečného odpadu“, aby byl snadno dostupný pro všechny občany. Dále je doporučeno zveřejnění na obou facebookových skupinách „Kralice na Hané – občané“ a „Městys Kralice na Hané – úřad“, což zajistí, že informace dosáhnou co nejširšího okruhu obyvatel.

Tento leták může být také vhodné začlenit i do obecního zpravodaje za rok 2023, který bude vydán v dubnu roku 2024, aby se informace dostaly i k těm obyvatelům, kteří nemají přístup k internetu. Takto bude zajištěno maximální rozšíření tohoto informačního letáku o nelegální skládce a podpoří se tak aktivní účast veřejnosti na řešení největšího rizika pro městys Kralice na Hané.

Závěr

Tato bakalářská práce o informovanosti obyvatel v obci Kralice na Hané přináší ucelený pohled na problematiku informovanosti o nelegální skládce odpadu v dané lokalitě a současně navrhuje praktická doporučení pro zlepšení informovanosti místní komunity. Hlavním cílem práce bylo tedy optimalizovat proces informování o nelegální skládce a zvýšit informovanost občanů o této problematice spolu s opatřeními ochrany obyvatelstva.

Tato práce rovněž nabízí studium obecných principů informování a varování obyvatelstva v České republice spolu s představením Jednotného systému varování a vyrozumění. Tyto témata poskytují důležitý teoretický základ pro pochopení praktické části této práce. Přechod od popisu území obce Kralice na Hané k problematice nelegální skládky umožňuje hlubší porozumění největšího rizika v této lokalitě. Shrnutí informovanosti, které je nedostatečné, pak poskytuje základ pro doporučení ke zlepšení současné situace a výchozí bod pro průzkumné šetření mezi občany Kralic na Hané.

Tvorba průzkumného šetření a následný systematický dotazník se staly klíčovými kroky k zhodnocení aktuálního stavu informovanosti a potvrzení nízké úrovně informovanosti obyvatel o nezákonné skládce a opatřeních k ochraně obyvatelstva. Na základě získaných poznatků byl vytvořen informační leták, který představuje efektivní nástroj pro šíření relevantních informací o skládce mezi občany.

Celkový přínos této práce spočívá v posílení povědomí obyvatel v obci Kralice na Hané o existujícím ekologickém problému a potřebě kolektivního úsilí k jeho řešení. Očekává se, že navrhovaná doporučení, jako jsou nové záložky na webových stránkách obce a informační leták budou podporovat aktivní zapojení občanů a přispějí k vyšší úrovni informovanosti, což bude vést k porozumění dané problematice a k efektivnější ochraně životního prostředí spolu se zlepšením kvality života občanů v městyse Kralice na Hané.

Seznam použité literatury

- [1] KRATOCHVÍLOVÁ, Danuše, Danuše KRATOCHVÍLOVÁ a Libor FOLWARCZNY. *Ochrana obyvatelstva*. 2. aktualiz. vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2013. SPBI Spektrum. ISBN 978-80-7385-134-7.
- [2] ŘEHÁK, David, Bohumír MARTÍNEK a Petra LEGIERSKÁ. *Ochrana obyvatelstva v kontextu aktuálních bezpečnostních hrozeb*. 2. rozšířené vydání. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2019. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-220-7.
- [3] Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- [4] Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- [5] LORENZOVÁ, Eliška. Dotazníkové šetření: popis metodiky realizace dotazníkového šetření a následné analýzy dat [online]. Jihlava, 2016 [cit. 2023-10-10]. Dostupné z: <<https://theses.cz/id/o4k0wx/>>. Bakalářská práce. Vysoká škola polytechnická Jihlava.
- [6] Vyhláška č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva.
- [7] *Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030*. Praha: MV – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2013 [i.e. 2014]. ISBN 978-80-86466-50-7.
- [8] *Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2025 s výhledem do roku 2030: Připravený občan. Připravený systém*. Praha: MV – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2020.
- [9] *Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva, environmentální bezpečnosti a plánování obrany státu*. Ministerstvo vnitra České republiky, 2016.
- [10] Vyhláška č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému
- [11] ŠIMEK, Tomáš. *Tísňové informování obyvatelstva* [online]. 2016, [cit. 2024-01-16]. Dostupné z: <<http://www.population-protection.eu/prilohy/casopis/32/247.pdf>>
- [12] Hasičský záchranný sbor České republiky. *Sirény* [online]. [cit. 2024-01-16]. Dostupné z: <<https://www.hzscr.cz/clanek/sireny.aspx>>
- [13] Varujemevas.cz. *Varovné prvky* [online]. [cit. 2024-01-18]. Dostupné z: <<http://varujemevas.cz/prostredky/>>
- [14] Pokyn generálního ředitele Hasičského záchranného sboru České republiky č. 15 ze dne 15. dubna 2008 k realizaci technických požadavků na koncové prvky varování připojené do jednotného systému varování a vyrozumění.

- [15] Plán rozvoje vodovodů a kanalizací olomouckého kraje. *Karty* [online]. 2018 [cit. 2024-01-23]. Dostupné z: <<https://prvk.olkraj.cz/prvk/karty/nahled/413>>
- [16] Městys Kralice na Hané. *Historie* [online]. [cit. 2024-01-23]. Dostupné z: <<https://www.kralicenahane.cz/historie>>
- [17] Mapy.cz. *Kralice na Hané* [online]. [cit. 2024-01-23]. Dostupné z: <<https://mapy.cz/zakladni?l=0&source=muni&id=3221&ds=1&x=17.1514446&y=49.4658296&z=13>>
- [18] SHIELDS advokátní kancelář s.r.o. *Podnět k zajištění opatření k nápravě dle §42 odst. 1 zákona o vodách*
- [19] DEKONTA a.s. *Průzkum znečištění a analýza rizik lokality Kralice na Hané, září 2020.*
- [20] Městys Kralice na Hané. *Zpravodaj 2021* [online]. duben 2022 [cit. 2024-01-24]. Dostupné z: <<https://www.kralicenahane.cz/file.php?nid=2809&oid=8912128>>
- [21] Městys Kralice na Hané. *Oznámení* [online]. [cit. 2024-01-24]. Dostupné z: <<https://www.kralicenahane.cz/file.php?nid=2809&oid=7817557>>
- [22] EKOTEST–AQUA s.r.o. *Závěrečná zpráva monitoringu znečištění podzemní vody Kralice na Hané, květen 2022.*
- [23] Městys Kralice na Hané. *Program rozvoje městyse Kralice na Hané na období 2021-2025* [online]. 2021 [cit. 2024-01-29]. Dostupné z: <<https://www.kralicenahane.cz/file.php?nid=2809&oid=9512286>>
- [24] Seznam Zprávy. *Za domy mají 20 tisíc tun nebezpečného odpadu.* [online]. 2020 [cit. 2024-01-29]. Dostupné z: <<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/za-humny-se-jim-rozkladaji-tisice-tun-nebezpecneho-odpadu-urady-preslapuji-131735>>
- [25] iDNES.cz. *Na poli u Kralic na Hané ohrožují obyvatelé tisíce tun toxického kalu* [online]. 2021 [cit. 2024-02-02]. Dostupné z: <https://www.idnes.cz/olomouc/zpravy/toxicke-kaly-kralice-na-hane-policie-spreso.A210120_590396_olomouc-zpravy_dik>
- [26] Prostějovský Večerník. *V okolí Kralic se karcinogeny šíří čím dál víc* [online]. [cit. 2024-02-02]. Dostupné z: <<https://www.vecernikpv.cz/zpravodajstvi/10116-v-okoli-kralic-se-karcinogeny-siri-cim-dal-vic>>
- [27] Městys Kralice na Hané. [online]. [cit. 2024-02-04]. Dostupné z: <<https://www.kralicenahane.cz/>>
- [28] Sbor dobrovolných hasičů Kralice na Hané [online]. [cit. 2024-02-04]. Dostupné z: <<https://sdh.kralicenahane.cz/>>

Seznam obrázků

Obrázek 1) Akustický tvar varovného signálu Všeobecná výstraha. [6]	11
Obrázek 2) Hlavní součásti Jednotného systému varování a vyrozumění. [tvorba vlastní].....	13
Obrázek 3) Schématické znázornění Systému selektivního rádiového návěštění. [tvorba vlastní]	14
Obrázek 4) Schématické rozdělení koncových prvků varování. [tvorba vlastní].....	15
Obrázek 5) Schéma, které vyobrazuje propojení varování a informování občanů v České republice na úrovni státu, obce a právnických, podnikajících, fyzických osob. [tvorba vlastní]	17
Obrázek 6) Mapový podklad zobrazující Kralice na Hané spolu Vitonicemi, Kralickým Hájem a Kraličky v těsné blízkosti města Prostějova. [17]	20
Obrázek 7) Vyznačení „zájmového území“ nelegální skládky odpadů na okraji obce Kralice na Hané. [19].....	21
Obrázek 8) Mapový výřez nelegální skládky v katastrálním území Kralic na Hané. [19].....	22
Obrázek 9) Mapový podklad území nelegální skládky pomocí leteckého zobrazení. [17].....	22
Obrázek 10) První pohled na zpevněný povrch v prostoru deponie. [tvorba vlastní].....	22
Obrázek 11) Druhý pohled na lagunu plnou kalů v prostoru deponie. [tvorba vlastní].....	22
Obrázek 12) První příklad MIS na sloupu elektrického vedení v městyse Kralice na Hané. [tvorba vlastní].....	26
Obrázek 13) Druhý příklad MIS na sloupu elektrického vedení v Kraličkách. [tvorba vlastní]	26
Obrázek 14) Rotační siréna na střeše hasičské stanice Sboru dobrovolných hasičů Kralice na Hané. [tvorba vlastní]	26
Obrázek 15) Graf 1- vizuální reprezentace otázky č. 1).....	30
Obrázek 16) Graf 2- vizuální reprezentace otázky č. 2).....	30
Obrázek 17) Graf 4- vizuální reprezentace otázky č. 3).....	31
Obrázek 18) Graf 4- vizuální reprezentace otázky č. 4).....	32
Obrázek 19) Graf 5- vizuální reprezentace otázky č. 5).....	32
Obrázek 20) Graf 6- vizuální reprezentace otázky č. 6).....	33
Obrázek 21) Graf 7- vizuální reprezentace otázky č. 7).....	34
Obrázek 22) Graf 8- vizuální reprezentace otázky č. 8).....	34
Obrázek 23) Graf 9- vizuální reprezentace otázky č. 9).....	35

Obrázek 24) Graf 10- vizuální reprezentace otázky č. 10).....	36
Obrázek 25) Graf 11- vizuální reprezentace otázky č. 11).....	36
Obrázek 26) Graf 12- vizuální reprezentace otázky č. 12).....	37
Obrázek 27) Graf 13- vizuální reprezentace otázky č. 13).....	38
Obrázek 28) Graf 14- vizuální reprezentace otázky č. 14).....	38
Obrázek 29) Graf 15- vizuální reprezentace otázky č. 15).....	39
Obrázek 30) Možné rozložení záložek „Ochrana obyvatelstva“ a „Nelegální skládka nebezpečného odpadu“ na webových stránkách Městysu Kralice na Hané. [27]	42
Obrázek 31) Možné vložení záložky „Ochrana obyvatelstva“ na webovou stránku Sboru dobrovolných hasičů Kralice na Hané. [28]	42
Obrázek 32) Úvodní strana informačního letáku pro občany Kralic na Hané o nelegální skládce. [tvorba vlastní].....	43
Obrázek 33) Obsahová strana informačního letáku pro občany Kralic na Hané o nelegální skládce. [tvorba vlastní].....	43
Obrázek 34) Závěrečná strana informačního letáku pro občany Kralic na Hané o nelegální skládce. [tvorba vlastní].....	43
Obrázek 35) Úřední a informační deska pro občany v městysu Kralice na Hané. [tvorba vlastní]	44
Obrázek 36) Informační deska pro občany v místní části Kraličky. [tvorba vlastní].....	44
Obrázek 37) Nově vybudovaná autobusová zastávka „Kralice na Hané, ObÚ“ s informační vývěskou. [tvorba vlastní]	44

Seznam tabulek

Tabulka 1) Výčet verbálních informací spolu s jejich standartním obsahem. [1].....	18
Tabulka 2) Časový harmonogram opatření k nápravě území postiženého nezákonnou skládkou. [tvorba vlastní].....	24
Tabulka 3) Návrhy na zlepšení současného stavu informovanosti v souvislosti s nelegální skládkou odpadů spolu se sděleními týkajícími se této problematiky. [tvorba vlastní].....	40

Seznam příloh

Příloha A – Dotazník pro občany Kralic na Hané k zjištění úrovně informovanosti o nelegální skládce odpadů a opatření ochrany obyvatelstva

Příloha A – Dotazník pro občany Kralic na Hané k zjištění úrovně informovanosti o nelegální skládce odpadů a opatření ochrany obyvatelstva

[tvorba vlastní]

Vážené respondentky, vážení respondenti,

jmenuji se Adéla Barbušínová a jsem studentkou 3. ročníku oboru Ochrana obyvatelstva a krizový management na Fakultě bezpečnostního inženýrství Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava. **A JSEM PŘEDEVŠÍM I OBČANEM KRALIC NA HANÉ.**

Obracím se na Vás s žádostí o vyplnění tohoto dotazníku, který poslouží nejen k mé bakalářské práci s názvem „Informování obyvatelstva v obci Kralice na Hané“, ale i k možnému zlepšení informovanosti a zvýšení povědomí o nelegální skládce v obci spolu se zapojením veřejnosti do této problematiky.

Dovoluji si Vás rovněž požádat o co nejpřesnější a nejpravdivější vyplnění tohoto dotazníku a zároveň, aby dotazník vyplnili pouze občané Kralic na Hané.

Dotazník je zcela anonymní a získané informace budou využity pro účely mé bakalářské práce. Vyplnění by Vám nemělo zabrat více než 8 minut. Jedinou podmínkou pro absolvování dotazníku je být občanem městyse Kralice na Hané.

Věřím, že Vaše spolupráce pomůže jak mně v mém studiu, tak přispěje i městysu Kralice na Hané.

Děkuji za Vaši ochotu a pomoc.

Barbušínová Adéla

1.	Vaše pohlaví?
<i>Vyberte prosím jednu odpověď.</i>	
Muž	
Žena	
2.	Váš věk?
<i>Vyberte prosím jednu odpověď.</i>	
Do 20 let	

21–30 let	
31–40 let	
41–60 let	
61 a více let.	
3.	V jaké místní části Kralic na Hané bydlíte? *
<i>Vyberte prosím jednu odpověď.</i>	
Kralice na Hané	
Vitonice	
Kraličky	
Kralický Háj	
4.	Víte, že na okraji městyse Kralice na Hané se nachází nelegální skládka? *
<i>Vyberte prosím jednu odpověď.</i>	
Ano	
Ne	
5.	Jak dlouho si myslíte, že tato skládka ohrožuje místní komunitu Kralice na Hané? *
<i>Vyberte prosím jednu odpověď.</i>	
Od roku 2015–2017	
Od roku 2018–2020	
Od roku 2021–2023	
Netuším.	
6.	Byl/a jste jakýmkoliv způsobem informován/a o existenci nelegální skládky odpadů v Kralicích na Hané? *
<i>Vyberte prosím jednu odpověď.</i>	

Ano	
Ne	
7.	Považujete za důležité, aby byla veřejnost informována o enviromentálních otázkách, jakou je i nelegální skládka v Kralicích na Hané? *
<i>Vyberte prosím jednu odpověď.</i>	
Rozhodně ano	
Spíše ano	
Nevím	
Spíše ne	
Rozhodně ne	
8.	Odkud se k Vám dostaly informace o této nezákonné skládce? *
<i>Vyberte prosím jednu odpověď.</i>	
Webem městyse Kralice na Hané.	
Místním zpravodajem.	
Facebookovou skupinou „Kralice na Hané – občané“.	
Diskusí se sousedy a ostatními občany.	
Nějak, jelikož o skládce nic nevím.	
9.	Víte podrobné informace o nelegální skládce? (Např. co skládka ohrožuje, co obsahuje, kde se přesně nachází anebo v jakém je stavu?) *
<i>Vyberte prosím jednu odpověď.</i>	
Ano, zajímám se o tuto problematiku.	
Něco vím, ale dlouho jsem o skládce nic neslyšel/a.	
Ne, jelikož ani nevím, že v Kralicích na Hané skládka je.	

10.	Myslíte si, že byla městysem Kralice na Hané přijata nějaká specifická opatření? (Např. zákaz vstupu na skládku, monitoring podzemní vody anebo zpracování analýzy rizik.) *
<i>Vyberte prosím jednu odpověď.</i>	
Ano	
Ne	
Netuším.	
11.	Přijde Vám informování místními orgány o nelegální skládce dostatečné? Popř. myslíte si, že dostáváte aktuální informace o této problematice? *
<i>Vyberte prosím jednu odpověď.</i>	
Ano, informování úřadem městyse, popř. starostou probíhá často.	
Ne, dlouho jsem žádné nové informace o skládce nezaznamenal/a.	
Ne, jelikož jsem o skládce nikdy neslyšel/a.	
12.	Jak byste ohodnotil/a úroveň informovanosti veřejnosti o problému nelegální skládky v Kralicích na Hané? *
<p>* Nedostatečná informovanost (informace jsou předávány výjimečně, a to 1x až 2x ročně).</p> <p>** Dostatečná informovanost (informace jsou předány občanům se značným zpožděním).</p> <p>*** Dobrá informovanost (informace mohou být často v prodlení).</p> <p>**** Chvályhodná informovanost (informace jsou předávány občanům do 10 dnů).</p> <p>***** Výborná informovanost (veškeré informace jsou ihned předány obyvatelstvu).</p>	
*, **, ***, ****, *****	
13.	Jakou formu předávání informací preferujete? *
<i>Vyberte prosím jednu odpověď.</i>	
Ústní (pomocí místního rozhlasu).	

Psaná (vyvěšením na úřední desce).	
Digitální (pomocí webu Kralice na Hané či facebookových skupin „Kralice na Hané – občané“ a „Městys Kralice na Hané – úřad“).	
14.	Myslíte si, že by ke zlepšení informovanosti o nelegální skládce mohl napomocť informační leták anebo nové záložky na webových stránkách obce s důležitými dokumenty či diskuse o této problematice? *
<i>Vyberte prosím jednu odpověď.</i>	
Rozhodně ano	
Spíše ano	
Nevím	
Spíše ne	
Rozhodně ne	
15.	Uvítali byste více informací i o tématech opatření k ochraně obyvatelstva? (Např. varování obyvatelstva, ukrytí před mimořádnou událostí, evakuace, individuální ochrana a nouzové přežití.) *
<i>Vyberte prosím jednu odpověď.</i>	
Rozhodně ano	
Spíše ano	
Nevím	
Spíše ne	
Rozhodně ne	
16.	Máte nějaké vlastní nápady, jak zlepšit informovanost v obci Kralice na Hané o problému nelegální skládky?
<i>Odpověď na tuto otázku NENÍ povinná, avšak budu vděčná za jakékoliv poskytnuté informace. Děkuji.</i>	